

V Bruselu dne 3.12.2025
COM(2025) 735 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

o fungování evropského trhu s uhlíkem v roce 2024

{SWD(2025) 388 final}

Obsah

1. Úvod.....	3
2. Aktuální stav systému EU ETS.....	4
2.1. Rozsah a oblast působnosti	4
2.2. ETS2 – nový systém obchodování s emisemi pro budovy, silniční dopravu a další odvětví..	5
2.3. Sociální klimatický fond	6
2.3.1. Sociální klimatické plány	6
3. Emisní strop.....	7
4. Dražby povolenek.....	11
4.1. Dražby a rušení povolenek v důsledku rozšíření oblasti působnosti systému EU ETS o námořní dopravu	12
4.2. Flexibilita podle nařízení o sdílení úsilí	13
4.3. Dobrovolné zrušení povolenek.....	13
5. Přidělování bezplatných povolenek	14
5.1. Mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích	16
6. Trh s uhlíkem v EU	18
6.1. Zajišťování rovnováhy mezi nabídkou a poptávkou	18
6.2. Dozor nad trhem.....	19
7. Trendy v oblasti emisí.....	21
7.1. Emise ze spalování fosilních paliv v zařízeních	23
8. Výnosy ze systému EU ETS	24
8.1. Kompenzace za nepřímé náklady	28
8.2. Inovační fond systému ETS	30
8.3. Modernizační fond systému ETS	33
8.4. Fond pro dekarbonizaci v Řecku financovaný systémem ETS	34
9. Letectví.....	34
10. Námořní doprava	38
11. Rámec pro provádění systému EU ETS.....	39
11.1. Monitorování a vykazování emisí	40
11.1.1. Monitorování a vykazování emisí ze spalování komunálního odpadu	41
11.1.2. Monitorování a vykazování dopadů jiných látek z letectví než CO ₂	41
11.2. Ověřování a akreditace.....	42
11.3. Pokyny	42
11.4. Příslušné vnitrostátní orgány.....	43
11.5. Soulad se systémem EU ETS	44
11.6. Prováděcí rámec pro námořní dopravu.....	45

11.6.1.	Monitorování a vykazování emisí	46
11.6.2.	Ověřování a akreditace	46
11.6.3.	Správní orgány	47
11.6.4.	Soulad se systémem EU ETS v námořní dopravě	47
11.6.5.	Provádění systému ETS2	47
12.	Systém EU ETS v kontextu správy v oblasti klimatu a energetiky EU	48
13.	Propojení systému EU ETS a švýcarského systému ETS.....	48
14.	Shrnutí.....	53

1. Úvod

Systém Evropské unie pro obchodování s emisemi (EU ETS) je základním kamenem politiky EU v oblasti klimatu, jehož cílem je nákladově efektivním způsobem snížit emise. V souladu se zásadou „znečišťovatel platí“ stanoví strop a cenu pro emise z odvětví energetiky, průmyslu, námořní dopravy a části odvětví letectví v Evropě. Emise, na které se systém EU ETS vztahuje, představují přibližně 40 % celkových emisí EU.

Tento strop zajišťuje, aby emise v průběhu času klesaly, a trhem určovaná cena uhlíku motivuje společnosti, aby zaváděly řešení a investovaly s cílem snížit emise, a to technologicky neutrálním způsobem a tam, kde je to nejméně nákladné. Cena uhlíku také určuje příjmy, které systém EU ETS generuje.

Od svého zavedení v roce 2005 pomohl systém EU ETS snížit emise z výroby elektřiny a tepla a z průmyslové výroby o 50 %¹ a je na dobré cestě k dosažení svého cíle pro rok 2030, kterým je snížení emisí o 62 % (oproti roku 2005). K dnešnímu dni systém vytvořil výnosy z dražeb ve výši přibližně 248 miliard EUR, které byly rozděleny především do vnitrostátních rozpočtů, aby byly použity na opatření v oblasti klimatu a na transformaci energetiky.

Tato zpráva shrnuje fungování systému EU ETS v roce 2024 a zohledňuje i příslušný vývoj v první polovině roku 2025. Poskytuje aktualizovaný přehled klíčových aspektů rámce systému a upozorňuje na roční vývoj.

Zpráva především připomíná trendy týkající se systému EU ETS v oblasti emisí a výnosů z dražeb. V roce 2024 se emise z energetických a průmyslových zařízení v rámci EU ETS nadále snižovaly a oproti roku 2023 klesly o 5,8 %. V oblasti letectví vzrostly vnitroeurospécké emise o 15 % oproti roku 2023, částečně v důsledku rozšíření zeměpisné působnosti (opětovné zahrnutí jiných než vnitrostátních letů zahrnujících nejbližší regiony). Rok 2024 byl zároveň prvním rokem, kdy byly do systému EU ETS zahrnuty emise z námořní dopravy.

Celkové výnosy vytvořené systémem EU ETS v roce 2024 činily 38,8 miliardy EUR. Směřovaly především do rozpočtů členských států, ale i do Inovačního fondu a Modernizačního fondu a do rozpočtu Nástroje pro oživení a odolnost pro plán REPowerEU². Zpráva popisuje, jak členské státy využily své výnosy ze systému ETS v roce 2024, a shrnuje vývoj v rámci Inovačního fondu a Modernizačního fondu.

Zpráva uvádí úpravy stropu stanoveného v rámci systému EU ETS, jež vstoupí v platnost v roce 2026 v důsledku plánovaného přepočtu stropu. Dále obsahuje rozšíření oblasti působnosti tak, aby zahrnovala emise dalších skleníkových plynů (GHG) v námořní dopravě, a aktualizovaný seznam malých producentů emisí vyloučených ze systému.

¹ Emise v systému ETS ze zařízení v odvětvích energetiky a průmyslu v roce 2024, bez Spojeného království, pouze v odvětví energetiky v Severním Irsku, ve srovnání s upravenou hodnotou emisí ETS z roku 2005 vztahující se ke stejnému rozsahu působnosti. Na základě údajů z [prohlížeče ETS](#) Evropské agentury pro životní prostředí získaných dne 31. srpna 2025.

² Další informace viz internetové stránky Komise [Nástroj pro oživení a odolnost](#) a [Plán REPowerEU – Cenově dostupná, bezpečná a udržitelná energie pro Evropu](#).

Tato zpráva se přijímá v souladu s čl. 10 odst. 5 a čl. 21 odst. 2 směrnice o systému ETS (směrnice 2003/87/ES)³. Vychází převážně z údajů získaných z registru Unie a ze zpráv členských států. Ke zprávě je přiložen pracovní dokument útvarů Komise (Technické informace). Zpráva byla vypracována před zasedáním Rady Evropské unie (ve složení pro životní prostředí) ve dnech 4.–5. listopadu 2025.

2. Aktuální stav systému EU ETS

2.1. Rozsah a oblast působnosti

Systém EU ETS se vztahuje na všech 27 členských států EU, Island, Lichtenštejnsko a Norsko a také na zařízení na výrobu elektřiny v Severním Irsku⁴. Od ledna 2020 je systém EU ETS propojen se švýcarským systémem obchodování s emisemi (švýcarský systém ETS).

Od roku 2024 zahrnuje odvětvová oblast působnosti systému EU ETS emise skleníkových plynů více než 12 000 subjektů, a to:

- ze zařízení na výrobu elektřiny a tepla a výrobních zařízení v Evropě,
- od provozovatelů letadel, která létají mezi letišti v rámci Evropského hospodářského prostoru (EHP) a z EHP do Švýcarska a Spojeného království,
- z námořní dopravy mezi dvěma přístavy EHP a emise vzniklé v době, kdy se loď nacházejí v přístavech EHP, jakož i polovinu emisí vzniklých při plavbách do přístavů EHP nebo z nich, které začínají nebo končí mimo EHP.

Kromě emisí CO₂ zahrnuje systém EU ETS i emise dalších skleníkových plynů ze zařízení na výrobu elektřiny a tepla a výrobních zařízení. Tyto emise zahrnují:

- N₂O (oxid dusný) z výroby kyseliny dusičné, adipové a glyoxylové a glyoxalu,
- PFC (perfluorované uhlovodíky) z výroby primárního hliníku.

Emise CH₄ (methanu) a N₂O (oxidu dusného) z námořní dopravy jsou zahrnuty od ledna 2026.

V roce 2024 vykazovalo povolení pro činnosti zahrnuté do systému ETS a vypouštějící jiné emise než CO₂ 23 zemí. Čtyři země deklarovaly, že do povolení pro zařízení zahrnují činnosti zachycování a ukládání uhlíku⁵.

Od roku 2024 musí zařízení na spalování komunálního odpadu monitorovat a vykazovat své emise v rámci systému EU ETS. Nejsou však povinna vyřadit povolenky na své emise. Na emise ze zpracování odpadů se vztahují vnitrostátní cíle v oblasti snižování podle nařízení o „sdílení úsilí“ (nařízení 2018/842)⁶.

³ [Směrnice 2003/87/ES](#) ze dne 13. října 2003, Úř. věst. L 275, 25.10.2003, s. 32.

⁴ Podle protokolu o Irsku / Severním Irsku k dohodě o vystoupení mezi EU a Spojeným královstvím.

⁵ Jednalo se o Itálii, Nizozemsko, Norsko a Švédsko.

⁶ [Nařízení \(EU\) 2018/842](#) ze dne 30. května 2018, Úř. věst. L 156, 19.6.2018.

Informace o zařízeních, provozovatelích letadel a rejdařských společnostech, jakož i o skleníkových plynech vykazovaných v rámci systému EU ETS (jak byly předloženy v roce 2024) naleznete v oddíle 1 příloženého pracovního dokumentu útvarů Komise.

2.2. ETS2 – nový systém obchodování s emisemi pro budovy, silniční dopravu a další odvětví

V rámci revize směrnice o systému obchodování s emisemi v roce 2023 byl vytvořen nový systém obchodování s emisemi (ETS2), který se vztahuje na emise CO₂ ze spalování paliv v budovách, silniční dopravě a dalších odvětvích (zejména v malých průmyslových podnicích, na které se stávající systém EU ETS nevztahuje).

Systém ETS2 je oddělený od stávajícího systému EU ETS. V obou případech se jedná o obchodní systém stanovující stropy emisí, systém ETS2 se však vztahuje na emise vzniklé v předcházející části dodavatelského řetězce. To znamená, že dodavatelé paliv (regulované subjekty) jsou povinni monitorovat a vykazovat emise odpovídající spalování paliv, která propouštějí ke spotřebě v odvětvích spadajících do působnosti systému ETS2, a nakupovat a vyřazovat povolenky na příslušné emise. Od ledna 2025 musí mít regulované subjekty spadající do systému ETS2 povolení k vypouštění emisí skleníkových plynů a schválený monitorovací plán pro monitorování a vykazování svých ročních emisí.

Každoroční vykazování ověřených emisí bude povinné pro emise vypouštěné od roku 2025, přičemž zprávy se podávají do 30. dubna následujícího roku. Emise za rok 2025 se tudíž budou vykazovat v roce 2026. Regulované subjekty budou muset vyřadit počet povolenek odpovídající jejich emisím do 31. května roku, v němž se podává zpráva. Tato povinnost může být odložena o jeden rok v případě mimořádně vysokých cen plynu nebo ropy v první polovině roku 2026. Rámec pro provádění systému ETS2 a podpůrné dokumenty uvádí kapitola 11.

V prosinci 2024 Komise zveřejnila množství povolenek pro celou EU v rámci systému ETS2 na rok 2027. Tento strop je pro rok 2027 stanoven na 1 036 288 784 povolenek pro země EU-27 a tři státy EHP-ESVO. Horní prahová hodnota systému ETS2 pro rok 2027 byla vypočtena na základě průměrných emisí CO₂ ze spalování paliv v rámci činností zahrnutých do systému ETS2 v letech 2016 až 2018. V souladu se směrnicí o systému ETS se tento průměr snižuje až do roku 2027 takto: i) do roku 2024 pomocí lineární trajektorie snižování emisí, která odpovídá trajektorii pro všechny emise v oblasti působnosti nařízení o „sdílení úsilí“, a ii) v letech 2025–2027 pomocí ročního lineárního faktoru snižování emisí ve výši 5,1 %.

Strop systému ETS2 platný od roku 2028 bude stanoven do června 2027 na základě průměrných emisí CO₂ vykázaných regulovanými subjekty v systému ETS2 za roky 2024 až 2026. Členské státy se mohou rozhodnout, že do systému ETS2 jednostranně zahrnou emise CO₂ z činností, které nejsou zahrnuty do oblasti působnosti směrnice o ETS, pokud to schválí Evropská komise. K dnešnímu dni Komise schválila dobrovolné začlenění dalších činností pro Rakousko, Finsko, Nizozemsko a Švédsko. Strop systému ETS2 pro rok 2027 bude změněn tak, aby zohledňoval dodatečné emise z činností, které dobrovolně doplnily členské státy.

Systém ETS2 doplňuje národní cíle v oblasti snižování emisí podle nařízení o „sdílení úsilí“. Členské státy musí v odvětvích zařazených do systému ETS2 provádět doplňkové politiky nejen proto, aby dosáhly svých cílů, ale také proto, aby udržely ceny v systému ETS2 pod kontrolou. V září 2025

zveřejnila Komise přehled účinných politik a opatření, jež mohou pomoci snížit emise v odvětví silniční dopravy a stavebnictví⁷.

2.3. Sociální klimatický fond

Sociální klimatický fond byl zřízen spolu se systémem ETS2, aby členskými státy poskytl finanční prostředky na řešení sociálních dopadů vyplývajících ze začlenění odvětví budov a silniční dopravy do nového systému a na podporu nejzranitelnějších skupin, zejména domácností, které se nacházejí v situaci energetické nebo dopravní chudoby.

Fond v období 2026–2032 uvolní 65 miliard EUR (v běžných cenách), které budou financovány z vnějších účelově vázaných příjmů získaných především z dražeb povolenek ze systému ETS2 a z dražeb 50 milionů povolenek ze stávajícího systému EU ETS (již od roku 2025). Finanční přiděl z fondu pro každý členský stát byl stanoven na základě emisí, profilu obyvatelstva a ukazatelů energetické a dopravní chudoby a relativní prosperity. Členské státy by měly do 30. června 2025 předložit Komisi ke schválení vnitrostátní sociální klimatické plány, v nichž uvedou, jak hodlají vynakládat prostředky získané ze Sociálního klimatického fondu. Se zahrnutím povinného nejméně 25% příspěvku členských států do jejich plánů bude Sociální klimatický fond mobilizovat nejméně 86,7 miliardy EUR.

2.3.1. Sociální klimatické plány

Sociální klimatické plány by měly zahrnovat analýzu pravděpodobných dopadů systému ETS2 na zranitelné skupiny, jakož i strukturální opatření a investice ke zmírnění těchto dopadů, se zaměřením na určené zranitelné skupiny. Opatření a investice by mohly zahrnovat zvyšování energetické účinnosti a renovaci budov, rozvoj čistého vytápění a chlazení a integraci energie z obnovitelných zdrojů, jakož i zavádění mobility s nulovými, v odůvodněných případech s nízkými emisemi, včetně veřejné dopravy.

Všechna opatření a investice musí respektovat zásadu „významně nepoškozovat“, pokud jde o šest environmentálních cílů vytyčených v nařízení o taxonomii (nařízení 2020/852). Členské státy budou mít rovněž možnost vynaložit část svých prostředků ze Sociálního klimatického fondu na dočasnou přímou podporu příjmů. Kromě toho musí členské státy zajistit soudržnost politik se svými vnitrostátními plány v oblasti energetiky a klimatu, přičemž jejich sociální klimatické plány mohou zahrnovat doprovodná opatření k posílení soudržnosti a posílení pobídek pro čisté alternativy.

Již v roce 2023 zřídila Komise specializovanou skupinu odborníků se zástupci členských států, která se pravidelně schází za účelem diskusí a výměny osvědčených postupů. Komise rovněž vydala několik tematických poznámek a pokynů. V červnu 2024 byly zveřejněny dvě poznámky o osvědčených postupech pro nákladově efektivní opatření a investice a o vhodných veřejných konzultacích. V březnu 2025 byly zveřejněny dva dokumenty s pokyny k přípravě sociálních klimatických plánů a k uplatňování zásady „významně nepoškozovat“. Nejnovější pokyny k monitorování a provádění byly zveřejněny v říjnu 2025⁸. Kromě toho Komise zřídila platformu, na níž mohou členské státy průběžně předkládat dotazy.

⁷ [New study provides toolbox for early decarbonisation in ETS2 sectors](#) (Nová studie poskytuje soubor nástrojů pro dekarbonizaci v rané fázi v odvětvích ETS2), GŘ pro oblast klimatu, 9.9.2025.

⁸ [Guidance on the implementation of the Social Climate Fund](#) (Pokyny k provádění sociálního klimatického fondu), GŘ pro zaměstnanost, sociální věci a sociální začleňování, 9.10.2025.

Komise podpořila deset členských států při přípravě jejich sociálních klimatických plánů prostřednictvím Nástroje pro technickou podporu. Tato podpora zahrnovala počáteční posouzení dopadů systému ETS2 a zranitelných skupin, zapojení zúčastněných stran a sestavení užšího seznamu relevantních opatření a investic a jejich vymezení.

Na přelomu let 2024 a 2025 zahájily členské státy povinné konzultace se zúčastněnými stranami ohledně vnitrostátních sociálních klimatických plánů. Konzultace budou pokračovat až do oficiálního předložení plánů. Současně předsedal komisař Hoekstra v červnu 2025 prvnímu dialogu o provádění systému ETS2 a Sociálního klimatického fondu, při němž se sešla různorodá skupina zúčastněných stran z odvětví, která zahrnovala tepelná čerpadla, automobilový průmysl, renovace budov, mikromobilitu a dodávky paliv, a občanské společnosti.

Do poloviny října 2025 předložily Komisi své plány k posouzení dva členské státy (Lotyšsko a Švédsko). Komise rovněž přezkoumala návrhy sociálních klimatických plánů přibližně patnácti zemí. Komise úzce spolupracuje se všemi členskými státy v průběhu celého procesu (předběžného) předkládání a posuzování a důrazně je vybízí, aby urychleně prováděly Sociální klimatický fond a zavedly podporu pro zranitelné skupiny.

Komise má na posouzení formálně předložených plánů pět měsíců. Do dvou měsíců od obdržení plánů může předložit připomínky nebo požádat dotyčný členský stát o doplňující informace.

3. Emisní strop

Strop systému EU ETS stanoví maximální absolutní objem emisí, jež mohou regulované subjekty ve fázi obchodování vypustit. Odpovídá počtu povolenek vydaných na dané období, přičemž jedna povolenka odpovídá jedné tuně emisí CO₂ ekv. (ekvivalentu oxidu uhličitého). Strop se každoročně snižuje, aby bylo zajištěno plnění zastřešujícího cíle EU v oblasti snižování emisí. Společnosti v systému ETS tak mají určitou jistotu ohledně budoucího omezeného množství nabídky povolenek.

V současné době má stanovený strop do roku 2030 snížit emise v rámci systému EU ETS o 62 % ve srovnání s rokem 2005. Od roku 2024 do roku 2027 se strop každoročně snižuje o 4,3 % referenčních emisí podle článků 3c a 9 směrnice o systému ETS⁹. Od roku 2028 bude roční míra snížení činit 4,4 % ročně.

Samostatné výpočty emisních stropů se vztahují na emise v oblasti působnosti systému EU ETS z výroby elektřiny a tepla, průmyslové výroby a námořní dopravy (podle článku 9 směrnice o systému ETS) a z letectví (podle článku 3c směrnice o systému ETS).

- V roce 2024 bylo vydáno 1 386 051 745 povolenek pro výrobu elektřiny a tepla a průmyslovou výrobu¹⁰ a pro letectví bylo vydáno 27 563 529 povolenek¹¹.

⁹ V letech 2024 a 2025 činil lineární redukční koeficient pro výrobu elektřiny a tepla, průmyslovou výrobu a námořní dopravu 87 924 231 povolenek a pro letectví 1 330 226 povolenek.

¹⁰ Další podrobnosti viz [rozhodnutí Komise \(EU\) 2023/1575](#) ze dne 27. července 2023, Úř. věst. L 192, 31.7.2023, s. 30.

¹¹ Další podrobnosti viz [rozhodnutí Komise \(EU\) 2024/1797](#) ze dne 27. června 2024, kterým se mění rozhodnutí (EU) 2023/2440, Úř. věst. L, 2024/1797, 28.6.2024. ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2024/1797/oj>.

- V roce 2025 bylo vydáno 1 298 127 514 povolenek pro výrobu elektřiny a tepla, průmyslovou výrobu a námořní dopravu a pro letectví bylo vydáno 26 233 302 povolenek.

Podle článku 9 směrnice o systému ETS má být strop pro rok 2026 snížen o 27 milionů povolenek (v souladu se zastřešujícím cílem EU ETS pro snížení emisí do roku 2030).

Současně se má strop zvýšit tak, aby se zohlednilo rozšíření působnosti systému EU ETS na emise N₂O a CH₄ z námořní dopravy.

Na základě emisí za poslední rok, pro který jsou k dispozici údaje¹², činí toto zvýšení 2 375 680 povolenek. Tyto dodatečné povolenky budou draženy a navýší Inovační fond, jehož financování plně zajišťuje systém EU ETS (viz kapitola 8.2).

Kromě toho byl aktualizován seznam zařízení vyloučených některými členskými státy podle článku 27 směrnice o systému ETS pro období 2026–2030, což vedlo k drobným úpravám stropu a lineárního redukčního koeficientu od roku 2026.

Celkem bude v roce 2026 vydáno 1 185 420 090 povolenek pro výrobu elektřiny a tepla, průmyslovou výrobu a námořní dopravu, zatímco 24 903 076 povolenek bude vydáno pro leteckou dopravu¹³.

Tabulka 1 uvádí celková množství povolenek vydaných pro jednotlivá odvětví v rámci stropu systému EU ETS.

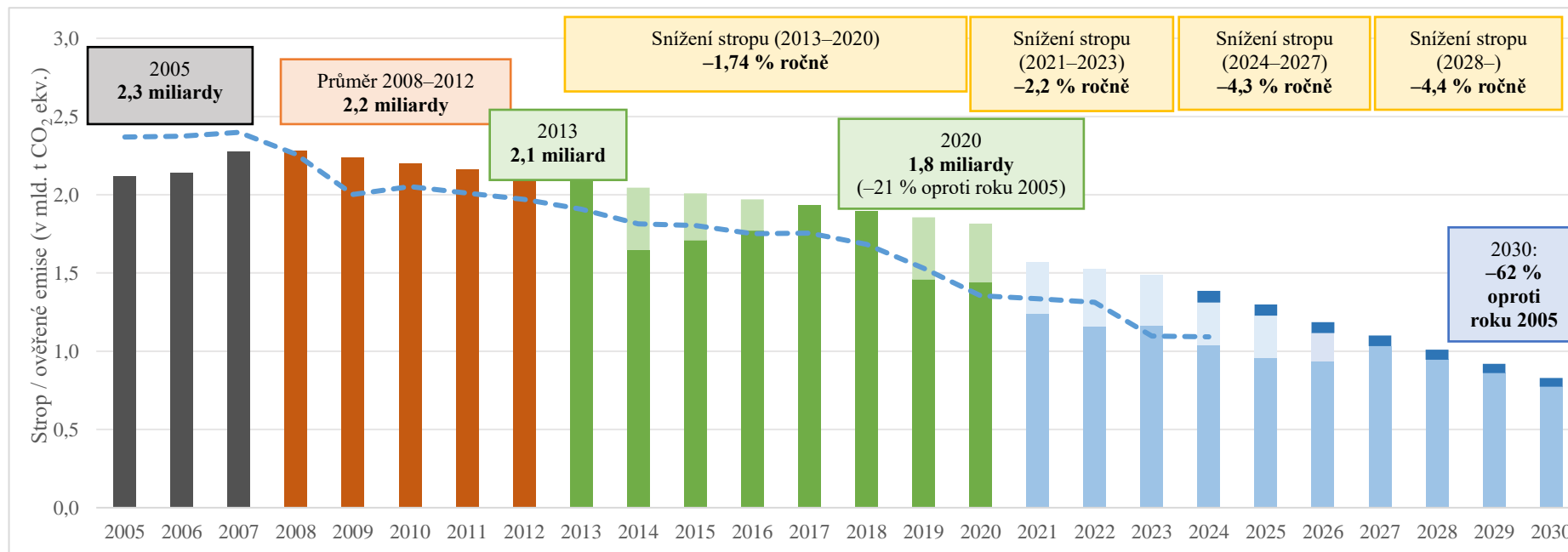
Tabulka 1. Emisní strop pro systém EU ETS (2021–2026). Na i) emise z výroby elektřiny a tepla, průmyslové výroby a od roku 2024 emise z námořní dopravy a ii) emise z letectví v oblasti působnosti systému EU ETS se uplatňují samostatné výpočty emisních stropů. Od 1. ledna 2024 je oblast působnosti systému EU ETS pro letectví rozšířena na emise z většiny letů mezi EHP a devíti nejvzdálenějšími regiony EU, jakož i z letů z nejvzdálenějších regionů do Švýcarska a Spojeného království (viz kapitola 9). Celkové množství povolenek pro letectví od roku 2024 zohledňuje rozšířenou oblast působnosti systému EU ETS pro letectví.

Rok	Celkové množství povolenek pro výrobu elektřiny a tepla, průmyslovou výrobu a námořní dopravu	Celkový počet povolenek pro letectví
2021	1 571 583 007	28 306 545
2022	1 528 579 492	27 268 379
2023	1 485 575 977	26 341 779
2024	1 386 051 745	27 563 529
2025	1 298 127 514	26 233 302
2026	1 185 420 090	24 903 076

Graf 1 znázorňuje změny stropu v průběhu všech fází systému EU ETS, včetně nadcházejících úprav.

¹² Údaje o emisích vykazované podle nařízení (EU) 2015/757 za vykazované období 2024 k 1. říjnu 2025.

¹³ Pro rok 2026 činil lineární redukční koeficient pro výrobu elektřiny a tepla, průmyslovou výrobu a námořní dopravu 87 913 405 povolenek a pro letectví 1 330 226 povolenek.

Graf 1. Emisní strop v systému EU ETS v porovnání s ověřenými emisemi. Graf zohledňuje revizi směrnice o systému ETS, k níž došlo v roce 2023, tzn. snížení stropu v letech 2024 a 2026, zahrnutí odvětví námořní dopravy do systému EU ETS v roce 2024 a stanovení lineárního redukčního koeficientu 4,3 % na období 2024–2027 a 4,4 % od roku 2028. **Není zde zahrnuto letectví.** Vzhledem ke změnám v oblasti působnosti nejsou údaje z let 2005–2007 přímo srovnatelné s nejnovějšími údaji. Od roku 2021 se systém EU ETS již nevztahuje na zařízení ve Spojeném království, ale pouze na výrobce elektřiny v Severním Irsku. **Od roku 2024 zahrnují ověřené emise uvedené v grafu také námořní odvětví, emise za roky 2024 a 2023 proto nejsou srovnatelné.** Legenda: sloupce – strop; světlé sloupce v období 2014–2016 – povolenky, jejichž dražba byla odložena; světlé sloupce od roku 2019 – povolenky vložené do rezervy tržní stability; tmavé sloupce od roku 2024 – rozšíření oblasti působnosti o námořní dopravu; přerušovaná čára – ověřené emise.

4. Dražby povolenek

Dražby jsou hlavním způsobem rozdělování povolenek v systému EU ETS a připadá na ně až 57 % stropu¹⁴. Nařízení o dražbách (nařízení (EU) č. 2023/2830)¹⁵ stanoví pravidla, která zajišťují, aby dražby probíhaly otevřeným, transparentním, harmonizovaným a nediskriminačním způsobem. Určuje časový harmonogram, správu a další aspekty dražeb emisních povolenek.

Také v roce 2024 probíhaly dražby prostřednictvím Evropské energetické burzy (European Energy Exchange AG, dále jen „EEX“):

- jakožto společné dražební platformy pro 25 členských států, které se účastní společného zadávacího řízení,
- pro Polsko, které se rozhodlo společného zadávacího řízení neúčastnit, ale ještě neustanovilo vlastní dražební platformu,
- pro Island, Lichtenštejnsko a Norsko, poté, co byla Dohoda o EHP v roce 2019 pozměněna tak, aby umožňovala jejich účast v dohodě o společném zadávacím řízení na společné dražební platformě,
- pro Spojené království, pokud jde o dražby povolenek pro zařízení na výrobu elektřiny v Severním Irsku,
- jako alternativní dražební platforma prováděla EEX dražby povolenek rovněž pro Německo.

Tabulka 2 uvádí přehled ročních objemů povolenek vydražených prostřednictvím EEX od roku 2021.

Tabulka 2. Celkové objemy vydražených povolenek (2021–2024).

Rok	Všeobecné povolenky	Povolenky pro letectví
2021	582 952 500	3 785 500
2022	482 389 000	3 698 000
2023	517 587 000	5 720 500
2024	592 801 500	6 688 500

V roce 2024 se konalo celkem 221 dražeb. Žádné dražby nebyly zrušeny. Od ledna 2025 jsou povolenky vydané pro odvětví letectví všeobecnými povolenkami a již nepředstavují samostatnou kategorii povolenek.

Od července 2023 zahrnují objemy dražených povolenek i povolenky přidělené Nástroji pro oživení a odolnost (RRF) podle nařízení o plánu REPowerEU (nařízení (EU) 2023/435)¹⁶. Povolenky dražené

¹⁴ V praxi se přesný podíl liší, protože objem povolenek vydražených v dražbách byl snížen s cílem přispět do rezervy tržní stability, zatímco objem přidělených bezplatných povolenek se nezměnil.

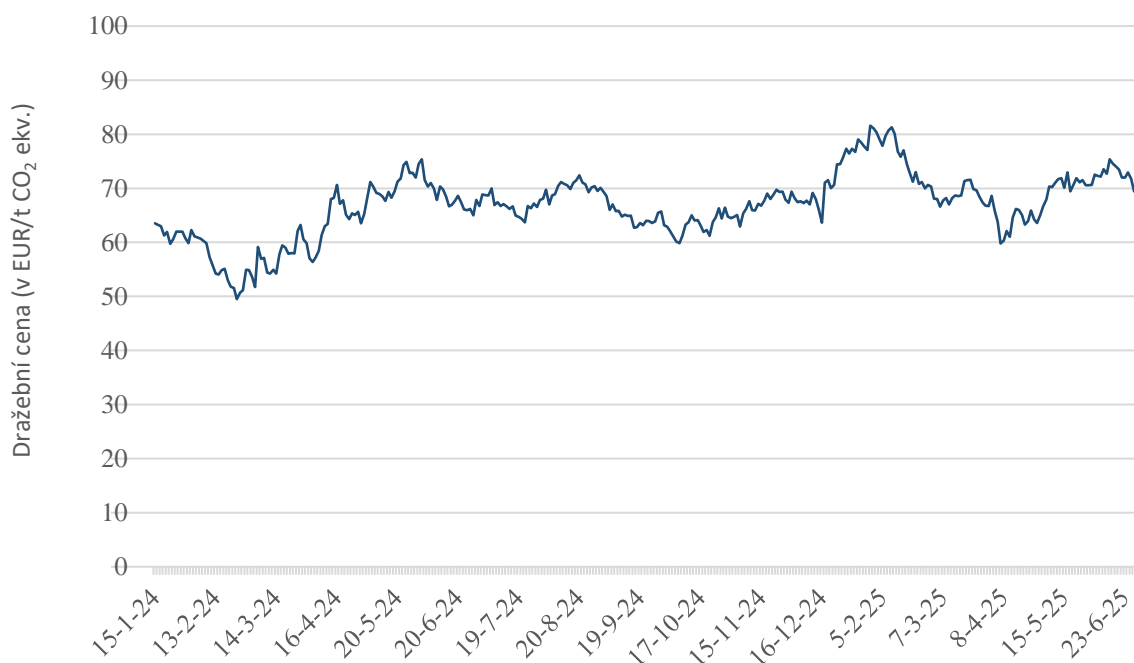
¹⁵ [Nařízení Komise v přenesené pravomoci \(EU\) 2023/2830](#) ze dne 17. října 2023, Úř. věst. L 2023/2830, 20.12.2023. ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/2830/oj.

¹⁶ [Nařízení \(EU\) 2023/435](#) ze dne 27. února 2023, Úř. věst. L 63, 28.2.2023.

podle nařízení o plánu REPowerEU přinesou do 31. srpna 2026 do uvedeného nástroje 20 miliard EUR. Členské státy využijí tyto dodatečné zdroje Nástroje pro oživení a odolnost k provádění dalších reforem a investic s cílem pokročit v přechodu na čistou energii a zvýšit energetickou bezpečnost. Do 30. června 2025 bylo pro Nástroj pro oživení a odolnost – REPowerEU získáno 11,5 miliardy EUR a vydraženo 164 710 000 povolenek.

Graf 2 uvádí přehled dražebních zúčtovacích cen na unijním trhu s uhlíkem v roce 2024 a v první polovině roku 2025. Nejvyšší dražební ceny v roce 2024 ve výši 75,35 EUR bylo dosaženo dne 3. února. Nejnižší cena ve výši 49,50 EUR byla zaznamenána dne 23. února. V roce 2024 byla průměrná cena 64,74 EUR, tedy méně, než činila cena 83,60 EUR v roce 2023. V roce 2024 měly dražební ceny poměrně široké rozpětí, přičemž 182 z 221 (82 %) hodnot se pohybovalo mezi 60 a 75 EUR.

Dražební platforma pravidelně zveřejňuje podrobné výsledky jednotlivých dražeb na svých internetových stránkách¹⁷. Další informace o výsledcích dražeb, včetně účasti, poměrech pokrytí a cenách, jsou k dispozici v dražebních zprávách zemí ETS¹⁸.

Graf 2. Dražební zúčtovací ceny všeobecných povolenek (od 1. ledna 2024 do 30. června 2025) [EUR za tunu CO₂]

4.1. Dražby a rušení povolenek v důsledku rozšíření oblasti působnosti systému EU ETS o námořní dopravu

Námořní doprava je do systému EU ETS zahrnuta s počátečním zaváděcím obdobím v letech 2024 a 2025, kdy rejdařské společnosti musí vyřadit povolenky pouze na část svých emisí (40 % v roce 2024 a 70 % v roce 2025). Pokud bude v letech 2024 a 2025 vyřazeno ve vztahu k ověřeným emisím z námořní dopravy méně povolenek, členské státy zruší počet povolenek odpovídající tomuto rozdílu. Podle článku 3gb a čl. 12 odst. 3-e směrnice o ETS se rozdíl namísto dražby zruší. Zrušení povolenek

¹⁷ [Dražby EU ETS](#), EEX.

¹⁸ [Auction Reports](#) (Dražební zprávy), GŘ pro oblast klimatu.

na rok 2024 v celkovém počtu 54 243 768 povolenek proběhne v roce 2026 prostřednictvím změny kalendáře dražeb.

Článek 9 směrnice o systému ETS stanoví, že od ledna 2026 se množství povolenek zvýší, aby se zohlednilo pokrytí emisí skleníkových plynů jiných než CO₂ z námořní dopravy. Povolenky, které vyplynou z tohoto navýšení, budou draženy v roce 2026 a doplněny k Inovačnímu fondu prostřednictvím změny kalendáře dražeb.

4.2. Flexibilita podle nařízení o sdílení úsilí

Nařízení o sdílení úsilí stanoví pro členské státy závazné vnitrostátní cíle snižování emisí pro období 2021–2030. Tyto cíle se týkají odvětví mimo stávající systém EU ETS – vnitrostátní dopravy (vyjma letectví), budov, zemědělství, odpadů a malých průmyslových podniků.

Nařízení obsahuje ustanovení o jednorázové flexibilitě, podle něhož má devět členských států¹⁹ možnost kolektivně zrušit až 100 milionů povolenek EU ETS, aby splnily své příslušné cíle, a tyto povolenky se odečtou od jejich příslušných objemů dražených povolenek.

V letech 2021 až 2024 využilo flexibilitu podle nařízení o sdílení úsilí šest²⁰ z těchto osmi členských států, které ze svých objemů dražených povolenek kolektivně odečetly 28,8 milionu povolenek. V budoucnu začne od roku 2025 využívat „flexibilitu podle nařízení o sdílení úsilí“ Švédsko, zatímco Dánsko a Lucembursko přestanou flexibilitu využívat od roku 2026.

4.3. Dobrovolné zrušení povolenek

Ustanovení čl. 12 odst. 4 směrnice o systému ETS vybízí členské státy, aby zrušily povolenky, pokud se z důvodu dodatečných vnitrostátních opatření uzavře kapacita na výrobu elektřiny na jejich území. Členské státy tak mohou předejít tomu, aby se výsledný pokles emisí kompenzoval na jiném místě v systému.

Dotyčný členský stát musí o zamýšleném zrušení informovat Komisi. Zrušení se provede snížením celkového množství povolenek, které má členský stát vydražit, a toto množství je omezeno maximálně na součet příslušných ověřených emisí za období pěti let před uzavřením. Postup pro zrušení povolenek je stanoven v článku 25 nařízení o dražbě povolenek.

V prosinci 2023 oznámilo Německo svůj záměr zrušit povolenky spojené s uzavřením dvou elektráren v roce 2022 v rámci politiky postupného ukončování těžby uhlí²¹. Ke zrušení by mělo dojít v letech 2025 až 2030. Počet povolenek, které mají být v souvislosti s oznámením zrušeny, může být sdělen Komisi každý rok.

¹⁹ Těmito devíti členskými státy jsou: Belgie, Dánsko, Irsko, Lucembursko, Malta, Nizozemsko, Rakousko, Finsko a Švédsko. Toto ustanovení o flexibilitě se týká členských států, jejichž cíle podle nařízení o sdílení úsilí značně překračují jak průměr Unie, tak i jejich potenciál k nákladově efektivnímu snížení emisí skleníkových plynů, jakož i členských států, které v roce 2013 nepřidělily průmyslovým zařízením žádné bezplatné povolenky EU ETS.

²⁰ Nizozemsko a Švédsko flexibilitu nevyužily.

²¹ [Notification by Germany of voluntary cancellation for plants closed in 2022](#) (Oznámení Německa o dobrovolném zrušení povolenek týkajících se elektráren uzavřených v roce 2022), GR pro oblast klimatu, 2.5.2024.

Metodika výpočtu celkového počtu povolenek, které mají být zrušeny, je součástí oznámení. Zohledňuje emise z nahrazení výroby elektřiny na trhu s elektřinou, jakož i fungování rezervy tržní stability.

V dubnu 2025 Německo předložilo Komisi počet povolenek, které mají být zrušeny pro rok 2023 v období od 1. září do 31. prosince 2025²². Na základě oznámené metodiky by počet povolenek, které mají být zrušeny, závisel na ukazateli přebytku rezervy tržní stability v rámci systému EU ETS (celkový počet povolenek v oběhu) v roce 2024²³.

Komise zveřejnila celkový počet povolenek v oběhu za rok 2024 dne 28. května 2025 (viz kapitola 6.1). Jeho výše činila 1,15 miliardy povolenek. V důsledku toho bylo z německého objemu dražených povolenek zrušeno 514 000 povolenek. To se již odrazilo v revidovaných dražebních kalendářích pro rok 2025, které byly přijaty dne 28. července 2025.

5. Přidělování bezplatných povolenek

Přidělování bezplatných povolenek je přechodným opatřením, které je určeno odvětvím průmyslu. Přestože hlavním způsobem rozdělování povolenek v rámci systému EU ETS jsou dražby, značný objem povolenek se zařízením přiděluje bezplatně, aby se omezilo riziko úniku uhlíku²⁴.

Specializovaný seznam odvětví ohrožených únikem uhlíku určuje odvětví, u nichž se předpokládá riziko úniku uhlíku a která jsou způsobilá k získání bezplatné povolenky odpovídající 100 % příslušné referenční úrovni. Seznam určuje 63 odvětví a pododvětví, na která připadá většina průmyslových emisí v rámci systému EU ETS. Méně exponovaným sektorům jsou přidělovány bezplatné povolenky odpovídající nejvýše 30 % hodnoty referenční hodnoty.

Přidělování bezplatných povolenek vychází z výkonnostních referenčních hodnot, které vyjadřují průměrnou intenzitu emisí na jednotku výrobku u 10 % nejúčinnějších zařízení v každém odvětví. Vzhledem k tomu, že povolenky musí být pro všechny emise vyřazovány, musí být povolenky pro emise nad rámec těchto referenčních hodnot nakoupeny na trhu. Referenční hodnoty se rovněž postupně snižují, aby se posílila motivace odvětví k dekarbonizaci a rozvoji inovací.

V roce 2021 Komise aktualizovala referenční hodnoty pro první období přidělování (2021–2025)²⁵. Referenční hodnoty budou aktualizovány pro první období přidělování 2026–2030, což je proces, který v době přípravy zprávy dosud probíhá. Podle revidované směrnice o systému ETS byly roční sazby snížení zvýšeny, aby se stimulovala další transformace průmyslu. Minimální sazba od roku 2026 vzroste z 0,2 % na 0,3 % ročně a maximální sazba z 1,6 % na 2,5 % ročně. Příslušná roční míra snížení bude stanovena konkrétně pro každou referenční hodnotu.

²² [Notification by Germany of voluntary cancellation of allowances in the EU ETS for plants closed in 2023](#) (Oznámení Německa o dobrovolném zrušení povolenek v systému EU ETS týkajících se elektráren uzavřených v roce 2023), GŘ pro oblast klimatu, 5.5.2024.

²³ Pokud by celkový počet povolenek v oběhu v roce 2024 přesáhl 1 096 milionů, bylo by zrušeno 514 000 povolenek. Pokud by se celkový počet povolenek v oběhu v roce 2024 pohyboval mezi 833 miliony a 1 096 miliony, nebyly by zrušeny žádné povolenky.

²⁴ K úniku uhlíku by mohlo dojít, pokud by se činnosti regulované systémem ETS přesunuly do třetích zemí, jejichž politiky v oblasti klimatu jsou méně ambiciózní, což by vedlo k nárůstu celkových emisí skleníkových plynů.

²⁵ [Prováděcí nařízení Komise \(EU\) 2021/447](#) ze dne 12. března 2021, Úř. věst. L 87, 15.3.2021.

Od roku 2021 se objemy přidělování bezplatných povolenek upravují, pokud dojde k významným změnám v objemech průmyslové výroby, a to na základě srovnání původních objemů s průměrem za předchozí dva roky²⁶. Prahová hodnota pro úpravy je stanovena na 15% zvýšení nebo snížení výroby a následné úpravy mohou probíhat v menších intervalech po 5 %. Provozovatelé musí předkládat příslušným vnitrostátním orgánům roční zprávy o výrobních údajích, na jejichž základě může být objem bezplatně přidělených povolenek upraven. Toto zpřísnění vedlo k většímu počtu každoročních úprav množství bezplatně přidělovaných povolenek. Průměrný počet žádostí za rok podaných v období 2021–2024 činil přibližně 3 900, což je přibližně třikrát více, než činil roční průměr do roku 2020. Meziročně dochází k nárůstu počtu v důsledku menších 5% intervalů, které jsou vyžadovány pro následné změny přidělování bezplatných povolenek.

Původně bylo celkové množství bezplatných povolenek pro období 2021–2025 vypočteno na 2 791 milionů povolenek a pro 7 430 zařízení. Při odhadované ceně uhlíku 70 EUR za tunu CO₂ by hodnota přidělených povolenek činila v tomto období přibližně 39 miliard EUR ročně. Komise přijala do poloviny roku 2025 šestnáct rozhodnutí o úpravě objemu bezplatných povolenek vzhledem ke změnám objemů průmyslové výroby, což vedlo k čistému snížení o 173,7 milionu povolenek²⁷. Souběžně však Komise přijala sedm rozhodnutí o opravě počátečního množství bezplatných povolenek, a přidala tak 2,3 milionu povolenek²⁸. Tyto úpravy byly nezbytné z důvodu chyb, jež byly zjištěny v údajích předložených zařízeními při žádostech o bezplatné povolenky. Celkově bylo tedy množství bezplatných povolenek pro období 2021–2025 oproti původnímu celkovému množství bezplatných povolenek sníženo o 171,5 milionu povolenek.

K úpravám množství bezplatných povolenek se využívá rezerva pro nové účastníky trhu. Tyto úpravy se provádějí i z důvodu změn přidělů v důsledku zahájení nebo ukončení provozu zařízení. Počáteční objem rezervy pro nové účastníky trhu na začátku roku 2021 činil 331,3 milionu povolenek. To zahrnovalo i nepřidělené povolenky z třetí fáze (2013–2020) a 200 milionů povolenek z rezervy tržní stability.

Tabulka 3 shrnuje roční úrovně bezplatných povolenek v období přidělování 2021–2025 (původní i upravené úrovně) a ukazuje snížení „skutečně přidělených bezplatných povolenek“ pro roky 2024 a 2025. Hlavními důvody těchto snížených objemů jsou negativní dopady na úroveň výroby v některých odvětvích v důsledku pandemie a energetické krize, a to především v letech 2022 a 2023. Vzhledem k tomu, že úpravy přidělování bezplatných povolenek jsou založeny na srovnání průměrných úrovní výroby za dva roky, je plný účinek pokračujícího poklesu výroby o dva roky opožděn.

²⁶ [Prováděcí nařízení Komise \(EU\) 2019/1842](#) ze dne 31. října 2019, Úř. věst. L 282, 4.11.2019.

²⁷ Kontrolní úřad Evropského sdružení volného obchodu přijal rovněž rozhodnutí pro Island, Lichtenštejnsko a Norsko.

²⁸ Kontrolní úřad Evropského sdružení volného obchodu přijal rovněž rozhodnutí pro Island, Lichtenštejnsko a Norsko.

Tabulka 3. Přidělování povolenek v rámci EU ETS (2021–2025) [v milionech povolenek]. Údaje získané z registru Unie ke dni 30. června 2025.

Rok	2021	2022	2023	2024	2025	Celkem
Počáteční množství bezplatných povolenek (EU-27 + Island, Lichtenštejnsko a Norsko)	559,6	558,9	558,2	557,5	556,8	2 791,1
Skutečně přidělené bezplatné povolenky	545,7	542,4	537,0	499,7	494,8	2 619,6
Úpravy a opravy množství bezplatných povolenek	-13,9	-16,5	-21,2	-57,8	-62,0	-171,5

Od roku 2013 je systém EU ETS postaven na koncepci harmonizovaného přístupu přechodného systému přidělování bezplatných povolenek v celé EU na základě referenčních hodnot. Tato koncepce a použití referenčních hodnot umožňuje situace, kdy bezplatné povolenky, které jednotlivá zařízení obdrží, mohou a smí překročit ověřené emise v jednom roce nebo ve více letech. Přebytek několika zařízení však nebrání snížení celkových emisí a většina zařízení by nesla uhlíkové náklady spojené se získáním požadovaného počtu dodatečných povolenek, které by pokryly jejich emise. Hlavní důvody, proč by zařízení mohlo bezplatně získat přebytek povolenek, jsou vysvětleny níže.

Referenční hodnoty jsou stanoveny a pravidelně aktualizovány na základě průměrného výkonu 10 % nejúčinnějších (nejméně emisně náročných) zařízení, která používají danou referenční hodnotu. To znamená, že v rámci každé referenční hodnoty by existoval určitý počet zařízení, která by dosáhla lepšího výkonu než zbývajících 90 % a obdržela by dostatek povolenek k pokrytí svých emisí, nebo dokonce přebytek povolenek. Kromě toho nařízení o přidělování bezplatných povolenek obsahuje ustanovení o připisování bezplatných povolenek v případě vývozu a dovozu tepla nebo odpadních plynů, kde může dojít k rozdílu oproti způsobu vykazování emisí. Emise a bezplatné povolenky pro takové případy by mohly být přiděleny samostatným zařízením, a v důsledku toho by jedno z nich zřejmě obdrželo více povolenek, než kolik by činily jeho emise. Například zařízení chemického průmyslu, které dováží teplo z jiného zařízení, obdrží bezplatné povolenky, aby zmírnilo rizika úniku uhlíku, přičemž příslušné emise vykazuje závod vyrábějící teplo.

Pro případný přebytek povolenek jsou rovněž důležitá pravidla pro roční úpravy přidělování povolenek, která odrážejí významné změny v objemu průmyslové výroby (viz výše). Dvouletý průměr vytváří „rezervu“, což znamená, že plný účinek významného poklesu výroby by se plně projevil na úrovni bezplatných povolenek až o dva roky později, tj. vykázané emise by se snížily okamžitě, ale počet bezplatných povolenek nikoli.

5.1. Mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích

V rámci balíčku „Fit for 55“ bylo přijato nařízení o mechanismu uhlíkového vyrovnání na hranicích (CBAM) (nařízení (EU) 2023/956)²⁹ s cílem zmírnit riziko úniku uhlíku při postupném rušení bezplatných povolenek ETS, zatímco EU posiluje svá opatření v oblasti klimatu.

V některých průmyslových odvětvích, na něž se vztahuje EU ETS (cement, hliník, hnojiva, vodík, železo a ocel), CBAM od roku 2026 postupně nahradí přidělování bezplatných povolenek. Tato odvětví představují přibližně 54 % celkového množství bezplatných povolenek v období 2021–2025.

Mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích zajistí, že za emise uhlíku vzniklé při výrobě určitého zboží dováženého do EU se bude platit odpovídající cena, a díky tomu bude cena uhlíku u dovozu odpovídat ceně uhlíku u domácí výroby (v rámci systému EU ETS) a zajistí se tím, že nebudou ohroženy cíle EU v oblasti klimatu. CBAM se bude vztahovat na přímé emise ve všech zahrnutých odvětvích a na nepřímé emise (z elektřiny spotřebované při výrobních procesech) v odvětvích cementu a hnojiv. Zpočátku nebudou brány v úvahu nepřímé emise u odvětví způsobily pro kompenzace nepřímých uhlíkových nákladů (tj. hliník, vodík, železo a ocel – viz kapitola 8.1).

V říjnu 2023 začalo přechodné období, během kterého dovozci vykazují emise, ale zatím nejsou povinni platit. Toto období bude pokračovat až do konce roku 2025, kdy bude postupně dosaženo plného provedení mechanismu.

Od roku 2026 budou muset dovozci, kteří do EU dovážejí zboží z odvětví, na která se vztahuje CBAM, nakupovat a vyřazovat certifikáty týkající se obsažených emisí. Na podporu průmyslu v jeho úsilí o dekarbonizaci směřuje směrnice o systému ETS výnosy z dražeb postupně rušených bezplatných povolenek do Inovačního fondu (viz kapitola 8.2) a přitom věnuje zvláštní pozornost projektům v odvětvích, na něž se vztahuje CBAM.

EU rovněž podniká kroky ke zjednodušení a posílení CBAM pro jeho konečnou fázi. V červnu 2025 dosáhly Evropský parlament a Rada předběžné politické dohody o návrhu na zjednodušení CBAM. Tato dohoda byla formálně přijata v září 2025³⁰. Jedním z klíčových aspektů návrhu je zvýšení prahové hodnoty pro osvobození, které by umožnilo vyjmout z CBAM až 50 tun dováženého zboží na dovozce za rok. Očekává se, že tím bude osvobozeno 90 % podniků, mechanismus se však stále bude vztahovat na 99 % emisí. V době přípravy této zprávy Komise rovněž připravuje několik sekundárních právních předpisů (akty v přenesené pravomoci a prováděcí akty), aby zajistila včasné a účinné provádění CBAM, až v roce 2026 začne konečná fáze.

Komise rovněž připravuje legislativní návrhy na rozšíření CBAM na určité navazující zboží, aby se zabránilo úniku uhlíku u navazujících výrobků³¹, aby se řešilo riziko obcházení³² a upravila se pravidla platná pro dovoz elektřiny.

²⁹ [Nařízení \(EU\) 2023/956](#) ze dne 10. května 2023, Úř. věst. L 130, 16.5.2023.

³⁰ [Komise vítá politickou dohodu o zjednodušení a posílení mechanismu uhlíkového vyrovnání na hranicích](#), GŘ pro oblast klimatu, 18.6.2025.

³¹ Pokud náklady na emise uhlíku u základních materiálů v rámci CBAM mohou přimět výrobce navazujícího zboží k přesunu výroby do zahraničí mimo oblast působnosti systému EU ETS.

³² Nařízení o CBAM vymezuje obcházení jako postupy, pro něž neexistuje dostatečné opodstatnění nebo hospodářský důvod kromě úplného nebo částečného vyhýbání se finančním závazkům vyplývajícím z CBAM.

Současně Komise zveřejní návrh na řešení rizika úniku uhlíku v souvislosti s vývozem zboží, na něž se vztahuje CBAM, vyrobeného v EU, jak bylo oznámeno ve sdělení o *plnění Dohody o čistém průmyslu*³³. Jak bylo uvedeno v loňské zprávě o trhu s uhlíkem, postupné rušení bezplatných povolenek znamená, že výrobci zboží CBAM v EU budou muset platit za své obsažené emise uhlíku, zatímco únik uhlíku se bude řešit tím, že CBAM stanoví odpovídající cenu uhlíku pro dovážené zboží.

Komise rovněž připravuje komplexní přezkum CBAM, který má být zveřejněn do konce roku 2025, jak je stanoveno v nařízení o CBAM. Tento přezkum posoudí možnost rozšíření působnosti CBAM, kritéria používaná pro identifikaci zboží, na něž se vztahuje CBAM, a metodiku výpočtu nepřímých emisí. Posoudí také systém správy, administrativní náklady, pokrok dosažený v mezinárodních diskusích o opatřeních v oblasti klimatu a dopad CBAM na dovoz z rozvojových zemí se zvláštním zřetelem k nejméně rozvinutým zemím.

6. Trh s uhlíkem v EU

6.1. Zajišťování rovnováhy mezi nabídkou a poptávkou

Rezerva tržní stability podporuje rovnováhu a odolnost trhu s uhlíkem tím, že meziročně upravuje nabídku povolenek, které mají být draženy v rámci systému EU ETS. Jedná se o nástroj založený na pravidlech, který byl poprvé zaveden za účelem řešení strukturální nerovnováhy mezi nabídkou povolenek a poptávkou po nich na trhu s uhlíkem v EU na počátku třetí fáze. V roce 2013 na trhu existoval přebytek ve výši 2,1 miliardy povolenek, který se díky rezervě tržní stability podařilo snížit. V krátkodobém horizontu reaguje rezerva tržní stability na náhlé šoky v oblasti nabídky a poptávky, například v důsledku hospodářského poklesu způsobeného pandemií COVID-19 v roce 2020.

Rezerva tržní stability upravuje nabídku povolenek na trhu s uhlíkem v EU podle předem stanovených prahových hodnot celkového počtu povolenek v oběhu. Na základě úrovně celkového počtu povolenek v oběhu jsou povolenky buď stahovány z dražeb a umísťovány do rezervy, nebo uvolňovány z rezervy a draženy. Tímto způsobem rezerva tržní stability podporuje rovnováhu a odolnost vůči šokům v oblasti nabídky a poptávky, což umožňuje hladké fungování trhu s uhlíkem v EU. Rezerva začala fungovat v roce 2019 a od té doby jsou povolenky každý rok stahovány z oběhu.

Komise každoročně zveřejňuje celkový počet povolenek v oběhu. Tento počet se vypočítává za předchozí rok, přičemž úpravy nabídky se provádějí v průběhu 12 měsíců následujících po jeho zveřejnění a v závislosti na konkrétním klíči. Dne 28. května 2025 zveřejnila Komise sdělení o celkovém počtu povolenek v oběhu pro rok 2024³⁴.

Celkový počet povolenek v oběhu v roce 2024 činil 1,15 miliardy povolenek, což je mírný nárůst oproti roku 2023. V důsledku toho bude od září 2025 do srpna 2026 z dražeb staženo 276 milionů povolenek (24 % celkového počtu povolenek v oběhu).

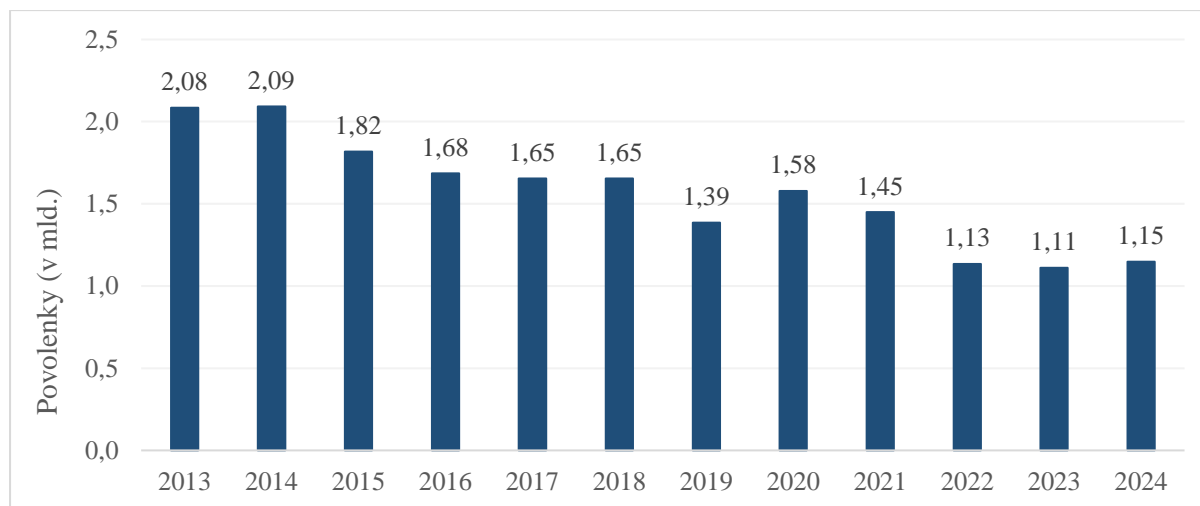
Na začátku každého roku rezerva tržní stability zneplatní povolenky ve svém držení, které přesahují prahovou hodnotu 400 milionů. K 1. lednu 2025 bylo v rámci rezervy tržní stability zneplatněno 271

³³ Viz [COM \(2025\) 378 final](#), Plnění Dohody o čistém průmyslu, 2.7.2025, s. 4.

³⁴ [Market Stability Reserve under the EU Emissions Trading System to reduce auction volume by 276 million allowances between September 2025 and August 2026](#) (Rezerva tržní stability v rámci systému EU pro obchodování s emisemi sníží objem dražených povolenek o 276 milionů povolenek v období od září 2025 do srpna 2026), GR CLIMA, článek v tisku, 28.5.2025. Úřední věstník EU: sdělení Komise – Zveřejnění celkového počtu povolenek v oběhu v roce 2024 pro účely rezervy tržní stability v rámci systému EU pro obchodování s emisemi ([Úř. věst. C, C/2025/3180](#), 4.6.2024).

milionů povolenek a v rezervě zůstalo 400 milionů povolenek. Od roku 2023 bylo v rámci rezervy tržní stability zneplatněno celkem 3,2 miliardy povolenek.

Graf 3 znázorňuje vývoj přebytku povolenek na trhu s uhlíkem v EU od roku 2013. Příspěvky jednotlivých států do rezervy tržní stability jsou uvedeny v oddíle 2 doprovodného pracovního dokumentu útvarů Komise.

Graf 3. Přebytek povolenek v systému EU ETS (2013–2024).

6.2. Dozor nad trhem

Trh s uhlíkem v EU podléhá přísným pravidlům pro dozor nad trhem, která jsou zakotvena v pravidlech finančních trhů EU. Skládá se z primárního trhu, na němž jsou emisní povolenky vydraženy účastníkům trhu, a ze sekundárního trhu, na němž se mezi účastníky trhu obchoduje se spotovými a derivátovými smlouvami na emisní povolenky. Jak spotové emisní povolenky, tak deriváty emisních povolenek jsou klasifikovány jako finanční nástroje podle směrnice MiFID II – směrnice o trzích finančních nástrojů (směrnice 2014/65/EU)³⁵. Tato klasifikace se promítá i do sekundárních právních předpisů, včetně nařízení o dražbě povolenek, jímž se řídí primární trh (dražby povolenek).

Dozor nad trhem vykonávají společně finanční orgány všech členských států³⁶, které koordinuje evropský regulátor, Evropský orgán pro cenné papíry a trhy (ESMA). Orgán ESMA sleduje chování účastníků trhu prostřednictvím rozsáhlých požadavků na podávání zpráv a transparentnost. Kromě toho se na obchodování s emisními povolenkami vztahují další pravidla finančních trhů, jako jsou pravidla proti zneužívání trhu a obchodování zasvěcených osob (nařízení 596/2014)³⁷, která účastníkům trhu ukládají povinnost neprodleně oznámit podezřelé pokyny a transakce. Vnitrostátní orgány pak mají pravomoc reagovat na zjištěné zneužití trhu nápravným opatřením nebo pokutami.

V návaznosti na revizi směrnice o systému ETS provedenou v roce 2023 bylo dohodnuto několik změn, které mají dále zlepšit transparentnost trhu s uhlíkem v EU. Evropský orgán pro cenné papíry a trhy (ESMA) byl pověřen sledováním a pravidelným hodnocením fungování systému EU ETS, které

³⁵ [Směrnice 2014/65/EU](#) ze dne 15. května 2014, [Úř. věst. L 173](#), 12.6.2014. Viz [konsolidované znění](#).

³⁶ Viz seznam příslušných vnitrostátních orgánů pro účely nařízení o zneužívání trhu na [internetových stránkách orgánu ESMA](#).

³⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 596/2014 ze dne 16. dubna 2014 o zneužívání trhu ([Úř. věst. L 173](#), 12.6.2014). Viz [konsolidované znění](#).

zahrnuje primární dražební trh a obchodování na sekundárních trzích. Ve své první výroční zprávě o monitorování trhů s uhlíkem v EU, která byla zveřejněna 7. října 2024³⁸ a vycházela z údajů za rok 2023, orgán ESMA nezjistil žádné významné problémy týkající se fungování trhu. Za klíčové faktory vývoje cen na trzích s uhlíkem v EU označil orgán ESMA dekarbonizaci energetického sektoru a průmyslovou činnost.

Ve své nejnovější zprávě³⁹, která byla zveřejněna dne 22. října 2025 a vycházela z údajů o trhu za rok 2024, orgán ESMA znovu potvrdil, že trhy s uhlíkem se vyvíjely v souladu s očekáváním trhu. Analýza opětovně potvrzuje vzorce a trendy, na které upozornila předchozí zpráva. Zpráva za rok 2025 ukazuje počáteční postupný pokles cen v systému ETS v roce 2024, po němž následovala stabilizace způsobená slabou poptávkou ze strany energetického sektoru, který pokračoval v dekarbonizaci, a vyššími objemy dražených povolenek. Orgán ESMA rovněž znovu potvrdil přetrvávání relativní koncentrace dražeb, která je připisována skutečnosti, že provozovatelé upřednostňují získávání povolenek prostřednictvím finančních zprostředkovatelů.

Orgán ESMA zjistil, že v roce 2024 vzrostla obchodní činnost o 35 % a dosáhla celkového objemu 13,7 miliardy tun CO₂ ekv. směněných v rámci 4,7 milionu transakcí. K růstu trhu přispělo především obchodování na burze, zatímco mimoburzovní obchodní činnost zůstala stabilní. Investiční podniky a úvěrové instituce hrají i nadále důležitou roli na burzovních i mimoburzovních trzích, kde se na celkových objemech obchodů podílejí 63 %.

Orgán ESMA zdůraznil, že ústředním prvkem trhů s deriváty jsou futures, které v roce 2024 představovaly tři čtvrtiny obchodovaných objemů. Sekundární trh celkově přispívá k dobrému fungování systému EU ETS tím, že subjektům odpovědným za dodržování pravidel usnadňuje nákup emisních povolenek od finančních zprostředkovatelů.

Orgán ESMA rovněž znovu zopakoval, jak je důležité, aby byly identifikační kódy právnických osob (LEI) dostupné pro subjekty v registru Unie, a vyzývá národní správce k dalšímu úsilí o zajištění včasného provedení požadavku na registraci kódů LEI pro držitele účtů v registru Unie. To bude i nadále zvláště důležité v roce 2025, kdy se počet držitelů účtů bude nadále zvyšovat v důsledku rozšíření systému EU ETS na námořní sektor a spuštění systému ETS2 pro stavebnictví, silniční dopravu a další odvětví. Orgán ESMA se domnívá, že v tomto ohledu je třeba provést další analýzu a monitorování trhu s uhlíkem.

Ačkoli pro otevření účtu v registru Unie není povinné mít kód LEI, subjekty, které tento kód mají, jsou povinny tuto informaci při otevření účtu v registru Unie nahlásit. Kromě toho novela nařízení o registru z roku 2023 (nařízení (EU) 2019/1122)⁴⁰ vyžaduje, aby národní správci do konce roku 2024 přezkoumali účty, které neobsahují informace o identifikačním kódu právnické osoby nebo statusu obchodního systému nebo ústřední protistrany podle tabulky III-I přílohy III nařízení. Jakkoli existuje povinnost přezkoumávat informace o dostupnosti kódů, tato dostupnost dosud neodpovídá očekáváním.

³⁸ ESMA Market Report on EU Carbon Markets - 2024 (Zpráva orgánu ESMA o trzích s uhlíkem v EU – 2024) ([ESMA50-43599798-10379](#), 7.10.2024).

³⁹ ESMA Market Report on EU Carbon Markets - 2025 (Zpráva ESMA o trhu s uhlíkem v EU – 2025, [ESMA50-481369926-30552](#), 22.10.2025).

⁴⁰ [Nařízení Komise v přenesené pravomoci \(EU\) 2019/1122](#) ze dne 12. března 2019, kterým se doplňuje směrnice 2003/87/ES, Úř. věst. L 177, 2.7.2019. Viz [konsolidované znění](#).

Dne 28. března 2024 vstoupila v platnost revidovaná směrnice MiFID II⁴¹ a nařízení MiFIR – nařízení o trzích finančních nástrojů (nařízení (EU) 2024/791)⁴², které dále posilují pravidla pro finanční trhy, transparentnost a dohled. Článek 57 nařízení MiFIR rozšiřuje kontroly řízení pozic na obchodní systémy, které obchodují s deriváty na emisní povolenky. Článek 58 nařízení MiFIR mění rozsah podávání zpráv o pozicích u obchodních systémů a investičních podniků tím, že z něj vylučuje emisní povolenky, a zavádí novou povinnost předkládat dvakrát týdně zprávu o pozicích⁴³, čímž zlepšuje transparentnost obchodování s emisními povolenkami a jejich deriváty.

V návaznosti na tato nová pravidla Komise přezkoumává regulační rámec pro trhy s komoditními deriváty, včetně emisních povolenek. Komise posuzuje, zda by limity pozic a kontroly řízení mohly přispět k prevenci zneužívání trhu a podpořit podmínky pro řádné stanovení cen a vypořádání. Komise dále vyhodnocuje kritéria pro vymezení doplňkových činností na úrovni skupiny a zkoumá možnost centralizace a harmonizace sběru údajů o transakcích v rámci nařízení MIFIR a nařízení EMIR – nařízení o infrastruktuře evropských trhů (nařízení 648/2012)⁴⁴, a posuzuje, které údaje by měly být veřejné a jak je nejlépe šířit. V rámci této práce Komise uskutečnila cílenou konzultaci⁴⁵ na téma přezkumu fungování trhů s komoditními deriváty a některých aspektů týkajících se spotových trhů s energií, které se týkají také pravidel finančního trhu pro emisní povolenky.

Závěry cílené konzultace o rámci pro komoditní deriváty budou využity při činnosti pracovní skupiny pro trh s plynem (GMTF), která byla zřízena na začátku roku 2025 v rámci akčního plánu pro cenově dostupnou energii⁴⁶, aby kontrolovala fungování trhů s plynem v EU a v nutných a vhodných případech zasáhla. Vzhledem k tomu, že pravidla pro energetické deriváty se obecně vztahují i na obchodování s emisními povolenkami a souvisejícími deriváty, mohla by být případná zjištění pracovní skupiny, která by měla dokončit svou práci do konce roku 2025, relevantní pro trhy s uhlíkem v EU.

7. Trendy v oblasti emisí

V roce 2024 činily celkové emise v systému EU ETS 1 187 milionů tun (Mt)⁴⁷. Toto číslo je vyšší než v roce 2023 (1 150,3 Mt CO₂ ekv.), zčásti v důsledku zahrnutí námořního odvětví do systému EU ETS. Vezmeme-li v úvahu pouze zařízení a provozovatele letadel, byly emise, na které se vztahuje systém ETS, v roce 2024 o 4,4 % nižší než v roce 2023.

Emise z energetických a průmyslových zařízení činily 1 033,3 Mt CO₂ ekv., což představuje pokles o 5,8 % oproti roku 2023. Díky tomuto pokroku jsou nyní emise z těchto zařízení, na která se vztahuje systém ETS, přibližně o 50 % nižší než v roce 2005 a jsou na dobré cestě k dosažení cíle pro rok 2030,

⁴¹ [Směrnice \(EU\) 2024/790](http://data.europa.eu/eli/dir/2024/790/oj) ze dne 28. února 2024, kterou se mění směrnice 2014/65/EU, Úř. věst. L, 2024/790, 8.3.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/790/oj>. Viz [konsolidované znění](#).

⁴² [Nařízení \(EU\) 2024/791](http://data.europa.eu/eli/reg/2024/791/oj) ze dne 28. února 2024, kterým se mění nařízení (EU) č. 600/2014, Úř. věst. L, 2024/791, 8.3.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/791/oj>. Viz [konsolidované znění](#).

⁴³ Povinnost zveřejňovat dvě zprávy se týká pouze obchodních systémů, které nabízejí jak futures, tak opce. Obchodní systémy nabízející pouze futures budou nadále zveřejňovat pouze jednu zprávu.

⁴⁴ [Nařízení \(EU\) č. 648/2012](http://data.europa.eu/eli/reg/2012/648/oj) ze dne 4. července 2012, Úř. věst. L 201, 27.7.2012. Viz [konsolidované znění](#).

⁴⁵ Dokument cílené konzultace – Přezkum fungování trhů s komoditními deriváty a některých aspektů spotových trhů s energií. 26.2.2025.

⁴⁶ [Akční plán pro cenově dostupnou energii – Odhalení skutečné hodnoty energetické unie s cílem zajistit cenově dostupnější, účinnější a čistší energii pro všechny Evropany](#), zveřejněný dne 26. února 2025.

⁴⁷ Ověřené emise, na které se vztahuje systém ETS, v roce 2024, registr Unie, data získaná dne 1. října 2025.

kteřý činí 62 %. Tabulka 4 uvádí údaje o ročních emisích ze zařízení. Letecké a námořní emise jsou popsány v kapitolách 9 a 10.

K celkovému snížení emisí v rámci systému EU ETS přispěla především odvětví tepla a elektřiny. Emise z výroby elektřiny a tepla se oproti roku 2023 snížily o 10,7 %⁴⁸, a to zejména díky výraznému nárůstu podílu obnovitelných zdrojů a jaderné energie ve skladbě zdrojů elektřiny spolu se snížením závislosti na hlavních fosilních palivech, jako je zemní plyn a uhlí (viz kapitola 7.1). Tento trend se objevil navzdory nižším průměrným cenám uhlíku v roce 2024 (většinou v rozmezí 60–75 EUR) a celkovému nárůstu výroby elektřiny.

V roce 2024 budou obnovitelné zdroje a biopaliva hlavním zdrojem elektřiny v EU, a to s podílem 47,2 %. Celková výroba elektřiny z obnovitelných zdrojů se v roce 2024 zvýšila o 7,6 %, přičemž solární energie zaznamenala pozoruhodný nárůst o 19,3 % a elektřina z vodní energie vzrostla o 12 %, ačkoli využití biopaliv kleslo o 5,2 %⁴⁹.

Jaderná energie se na výrobě elektřiny podílela 23,5 % a spalování fosilních paliv 28,1 %. To zahrnuje pokles výroby elektřiny z uhlí o 11,9 %, pokles spotřeby zemního plynu o 8,1 %, nárůst výroby elektřiny z ropy o 5,2 % a nárůst výroby jaderné energie o 5,1 %.

V roce 2024 zažila EU další rekordní rok v zařízeních pro výrobu solární energie, kde přibylo 65,5 GW, čímž se celkový výkon zvýšil na 338 GW, jak uvádí sdružení SolarPower Europe. Podle sdružení WindEurope dosáhla kapacita větrné energie 234 GW, přičemž ve stejném roce činil instalovaný výkon 12,9 GW.

Také emise z průmyslových zařízení se v roce 2024 ve srovnání s rokem 2023 zvýšily, a to o 0,8 %. Navzdory celkovému snížení produkce v průmyslové výrobě⁵⁰ bylo v některých energeticky náročných odvětvích, jako je ocelářství, výroba hnojiv a chemických látek, zaznamenáno mírné oživení. To naznačuje, že tato odvětví postupně zvyšují aktivitu po energetické krizi vyvolané prudkým nárůstem cen zemního plynu v roce 2022 v důsledku ruské invaze na Ukrajinu. Rozdílný objem výroby v různých odvětvích může odůvodnit celkově stabilní trend emisí, přestože bylo v roce 2024 v některých odvětvích pozorováno i malé zlepšení energetické účinnosti.

⁴⁸ Dvě procenta z tohoto poklesu jsou odůvodněna také nesrovnalostmi v údajích, které ovlivňují rozdělení emisí z energetiky a průmyslu, nikoliv tržními trendy.

⁴⁹ [Net electricity generation by type of fuel - monthly data](#) (Čistá výroba elektřiny podle druhu paliva – měsíční údaje), Eurostat.

⁵⁰ [Industrial production down by 1.1% in the euro area and by 0.8% in the EU](#) (Průmyslová výroba se snížila o 1,1 % v eurozóně a o 0,8 % v EU), Eurostat, 13.2.2025.

Tabulka 4. Ověřené emise ze zařízení v rámci systému EU ETS (2019–2024) [v milionech tun CO₂ ekv.]. Údaje získané z registru Unie ke dni 1. října 2025.

Rok	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Ověřené emise – zařízení	1 530	1 356 (1 253 bez Spojeného království)	1 337	1 313	1 096	1 033
Meziroční změna	–9,1 %	–11,4 %	–1,4 % (6,6 % bez Spojeného království)	–1,8 %	–16,5 %	–5,7 %
Ověřené emise – výroba elektřiny a tepla	822	696 (653 bez Spojeného království)	708	725	552	493
Meziroční změna	–14,7 %	–15,3 %	1,6 % (8,5 % bez Spojeného království)	2,4 %	–23,9 %	–10,7 %
Ověřené emise – průmyslová výroba	708	660 (601 bez Spojeného království)	629	589	544	540
Meziroční změna	–1,6 %	–6,9 %	–4,7 % (4,7 % bez Spojeného království)	–6,4 %	–7,5 %	–0,8 %

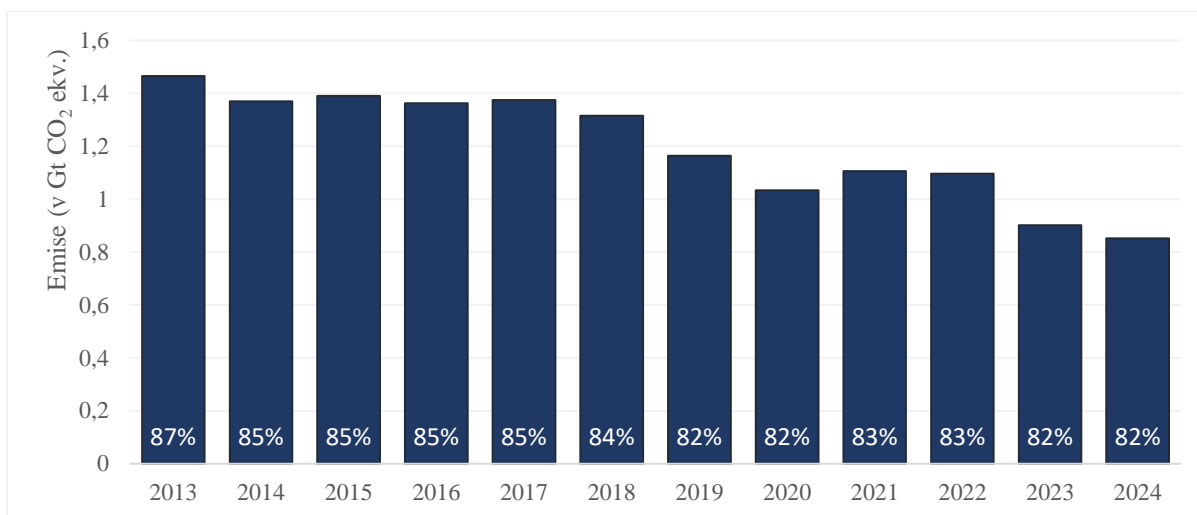
7.1. Emise ze spalování fosilních paliv v zařízeních

Grafy 4 a 5 znázorňují trendy emisí ze spalování fosilních paliv v zařízeních, na něž se vztahuje systém EU ETS, jako podíl na celkových emisích zařízení a podle druhu paliva⁵¹. Ne všechny emise v rámci ETS pocházejí ze spalování fosilních paliv. Některé emise pocházejí přímo z průmyslových procesů. Graf 4 ukazuje podíl emisí ze spalování fosilních paliv na celkových emisích zařízení a graf 5 uvádí rozdělení emisí ze spalování podle druhu paliva.

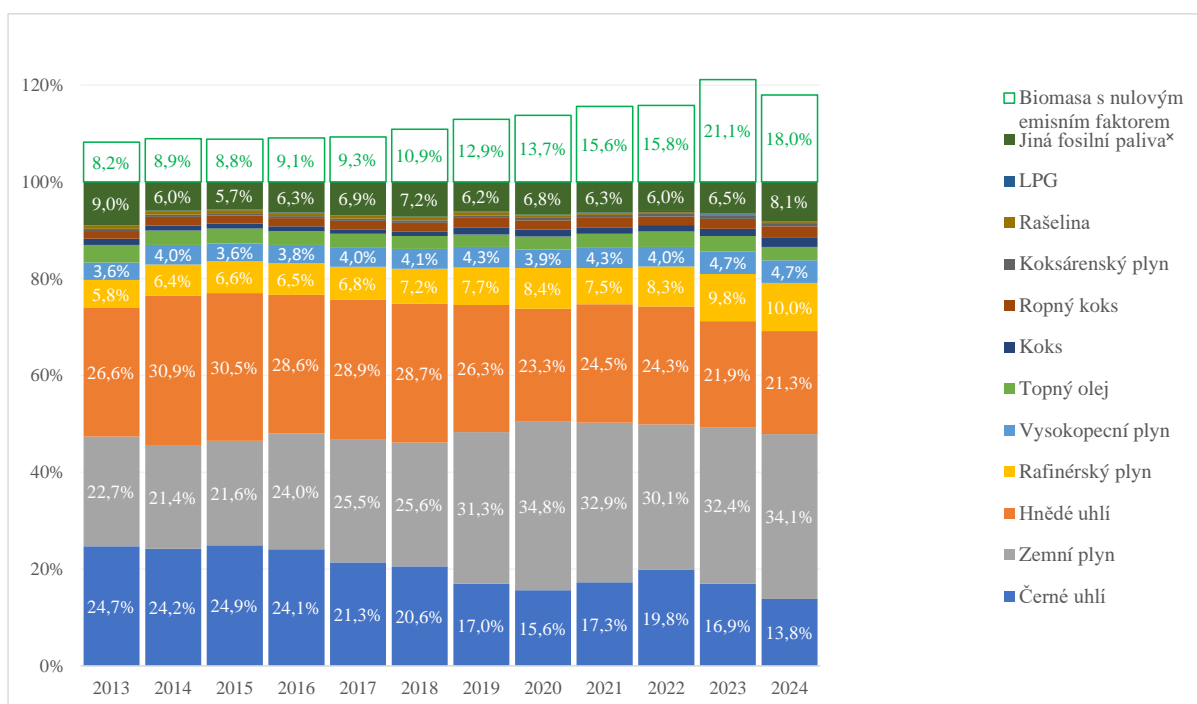
Celkově emise klesají, a to díky dekarbonizaci odvětví energetiky – zavádění obnovitelných zdrojů energie, nahrazování uhlí zemním plynem a rostoucím využívání biomasy⁵². Jak znázorňuje graf 5, trend zvýšeného využívání černého uhlí pozorovaný v roce 2022 (v souvislosti se zvýšením cen zemního plynu v důsledku ruské invaze na Ukrajinu) se v roce 2024 obrátil a podíl černého uhlí byl nejnižší od roku 2013.

⁵¹ Tato analýza se opírá o údaje o provádění systému EU ETS, které země každoročně oznamují podle článku 21 směrnice o systému ETS (lhůta je 30. června).

⁵² Nulové emise z udržitelné biomasy představují 22 % nad rámec emisí ze zařízení v systému ETS v roce 2024.

Graf 4. Trend celkových emisí ze spalování fosilních paliv v zařízeních, na něž se vztahuje systém EU ETS (2013–2024). Popisky udávají procentní podíl na celkových emisích zařízení.

Graf 5. Trend podílu emisí ze spalování různých paliv v zařízeních, na něž se vztahuje EU ETS (2013–2024). Popisky udávají procentní podíl na celkových emisích ze spalování v zařízeních. Popisky se nezobrazují, pokud emise ze spalování určitého paliva nikdy nepřekročí podíl 3 %. Ostatní fosilní paliva* znamenají paliva, která nejsou uvedena v legendě. Emise ze spalování biomasy jsou v rámci systému EU ETS nulové, proto jsou uvedeny nad celkovými emisemi ze spalování v zařízeních.

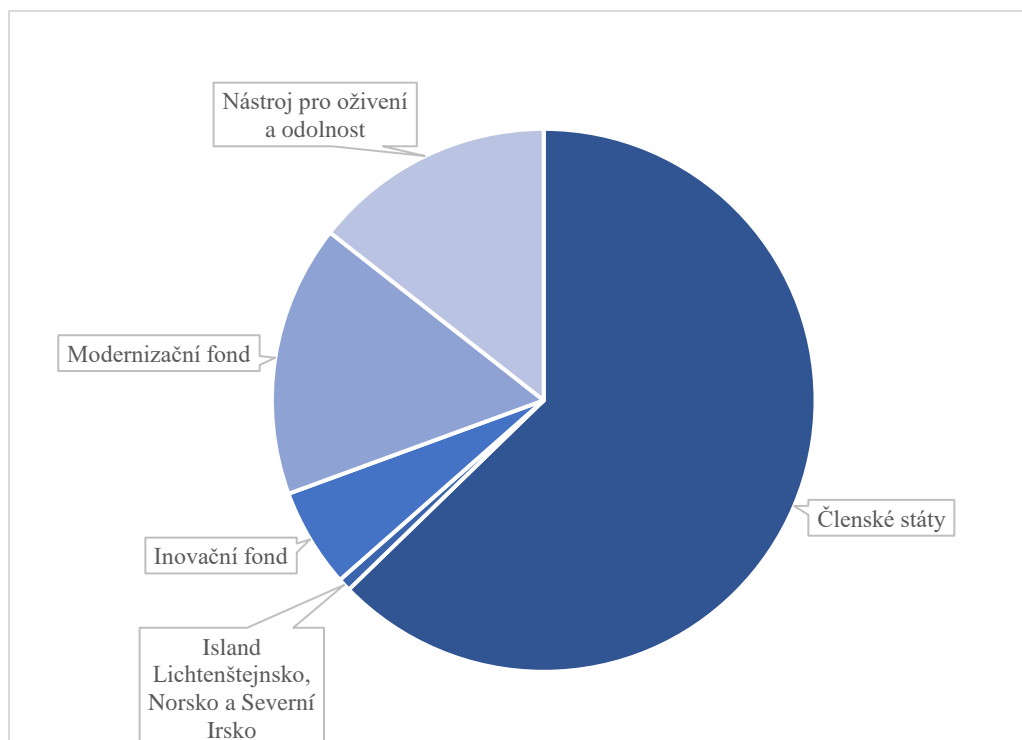
8. Výnosy ze systému EU ETS

Prodej povolenek v dražbách v rámci systému EU ETS přináší členským státům značné výnosy na podporu opatření v oblasti klimatu a energetické transformace. V roce 2024 celkové výnosy z dražeb činily 38,8 miliardy EUR.

- Z toho 24,4 miliardy EUR obdržely přímo členské státy a 0,3 miliardy EUR Island, Lichtenštejsko, Norsko a Severní Irsko.

- Do Modernizačního fondu bylo poskytnuto 6,3 miliardy EUR, do Inovačního fondu systému ETS 2,3 miliardy EUR a zbývající částka 5,6 miliardy EUR doplnila Nástroj pro oživení a odolnost, který členské státy využívají k podpoře přechodu na čistou energii a ke zvýšení energetické bezpečnosti, a to prováděním reforem a investic zahrnutých do kapitol REPowerEU v jejich plánech pro oživení a odolnost.

Graf 6 ukazuje rozdělení výnosů z dražeb v roce 2024. Podrobné údaje o výnosech podle jednotlivých zemí a fondů jsou uvedeny v oddíle 3 příloženého pracovního dokumentu útvarů Komise.

Graf 6. Rozdělení výnosů z dražeb v rámci systému ETS v roce 2024 mezi vnitrostátní rozpočty, Inovační a Modernizační fond a Nástroj pro oživení a odolnost.

Podle čl. 10 odst. 3 směrnice o systému ETS jsou členské státy povinny použít 100 % získaných výnosů (nebo ekvivalent finanční hodnoty) na podporu opatření v oblasti klimatu a energetické transformace, s výjimkou jakýchkoli výnosů, které členské státy vynakládají na kompenzaci energeticky náročných odvětví za nepřímé náklady na emise uhlíku (viz kapitola 8.1). Konkrétní účely jsou uvedeny v čl. 10 odst. 3 a zahrnují dekarbonizaci průmyslu, energetickou transformaci, čisté technologie, přizpůsobení se změně klimatu, dekarbonizaci odvětví dopravy a opatření pro spravedlivou transformaci. Komise dodržování této nové povinnosti pečlivě sleduje s cílem zajistit, aby byly všechny výnosy ze systému ETS skutečně vynaloženy na tyto účely.

Tato povinnost se vztahuje na výnosy z dražeb dodatečných povolenek v důsledku zahrnutí námořní dopravy do systému EU ETS, přičemž jsou členské státy vybízeny ke zvýšení svého příspěvku k ochraně, obnově a lepšímu řízení mořských ekosystémů, zejména chráněných mořských oblastí. Členské státy, které získají vyšší objem dodatečných povolenek vzhledem k vysokému poměru počtu rejdářských společností k počtu obyvatel, by měly odpovídající část využít pro účely související s námořní dopravou.

Členské státy každoročně podávají Komisi zprávu podle nařízení o správě (nařízení (EU) 2018/1999)⁵³ o tom, jak využívají své příjmy ze systému ETS. Tyto zprávy vycházejí ze šablon a jsou předkládány prostřednictvím sítě Reportnet 3 spravované Evropskou agenturou pro životní prostředí⁵⁴. Jsou veřejně dostupné na internetových stránkách agentury. Podávání zpráv musí být dostatečně podrobné, aby bylo možné posoudit, zda je dodržen cíl výdajů. V opačném případě může Komise pověřit členský stát, aby informace znovu předložil a vyplnil případné mezery.

Z příjmů ze systému ETS ve výši 24,4 miliardy EUR, které členské státy získaly v roce 2024, podléhá 21,2 miliardy EUR povinnosti podle čl. 10 odst. 3⁵⁵. Důvodem je skutečnost, že 3,2 miliardy EUR z příjmů v roce 2024 (13 %) byly vynaloženy na financování kompenzací za nepřímé uhlíkové náklady pro odvětví náročná na elektrickou energii. Ačkoli všechny příslušné výnosy ze systému ETS musí směřovat na investice související s klimatem a energetikou, tento rozpočet nemusí být vyčerpán v plné výši v témže roce, kdy byly výnosy vytvořeny. Z příjmů v roce 2024, které mají být použity pro účely podle čl. 10 odst. 3, bylo 77 % vyplaceno již v roce 2024 a další 3 % byla přidělena na konkrétní akce. V budoucích zprávách bude popsáno, jak členské státy využily zbývající prostředky.

Členské státy uvedly⁵⁶, že z částky 21,2 miliardy EUR již vyplatily 16,4 miliardy EUR a další 0,5 miliardy EUR vyčlenily na účely podle čl. 10 odst. 3. Zbývá tedy ještě přidělit, vyplatit a vykázat přibližně 4,3 miliardy EUR.

Tabulka 5 obsahuje rozdělení částky 24,4 miliardy EUR vybraných členskými státy jako výnosy ze systému ETS v roce 2024.

⁵³ [Nařízení \(EU\) 2018/1999](#) ze dne 11. prosince 2018, Úř. věst. L 328, 21.12.2018.

⁵⁴ [Use of ETS auctioning revenues - Reporting year 2025 – GovReg](#) (Využití výnosů z dražeb v rámci systému ETS – Vykazovaný rok 2025 – GovReg), Reportnet3, Evropská agentura pro životní prostředí.

⁵⁵ Členské státy byly vyzvány, aby do 4. června 2023 použily alespoň 50 % získaných příjmů na podporu investic do dekarbonizace a energetické transformace. Na příjmy získané po 5. červnu 2023 se vztahuje povinnost použít 100 % (nebo ekvivalent finanční hodnoty) na podporu dekarbonizace a energetické transformace v odvětvích systému ETS.

⁵⁶ Některé země, které spolufinancují opatření z příjmů ze systému ETS, vykazují u spolufinancovaného opatření plnou hodnotu; proto je souhrnná částka jejich opatření vyšší než jejich výnosy. Hodnoty v této kapitole byly o tuto skutečnost upraveny, např. pokud byla souhrnná částka opatření dvojnásobná oproti vytvořeným výnosům, předpokládalo se, že polovina každého opatření a kompenzace nepřímých uhlíkových nákladů byla uhrazena z výnosů z dražby.

Tabulka 5. Rozdělení příjmů ze systému ETS ve výši 24,4 miliardy EUR, které členské státy získaly v roce 2024.

Výnosy (v miliardách EUR)	
Výnosy vykázané jako použité na financování kompenzace za nepřímé uhlíkové náklady	3,2
Příjmy, na které se vztahuje povinnost podle čl. 10 odst. 3 a které byly vyplaceny v roce 2024	16,4
Příjmy, které členské státy získaly v roce 2024, podléhají povinnosti podle čl. 10 odst. 3 a nebyly vyčerpány	0,5
Výnosy, které členské státy získaly v roce 2024 a které je třeba ještě přidělit, vyplatit a vykázat	4,3

Z příjmů ve výši 16,4 miliardy EUR vykázaných jako vytvořené a vyplacené v roce 2024 na účely podle čl. 10 odst. 3 byly 3,2 miliardy EUR použity na projekty v kategorii „Dodávky energie, sítě a skladování energie“, 3,3 miliardy EUR v kategorii „Energetická účinnost, vytápění a chlazení v budovách“ a 3,6 miliardy EUR v kategorii „Veřejná doprava a mobilita“. Příkladem jsou granty na větrné elektrárny na moři a na modernizaci bioplynových stanic v Dánsku, projekty hloubkové modernizace s minimálně 40% snížením spotřeby tepla v obytných budovách v Litvě a investice do železniční dopravy a cyklostezek ve Slovinsku.

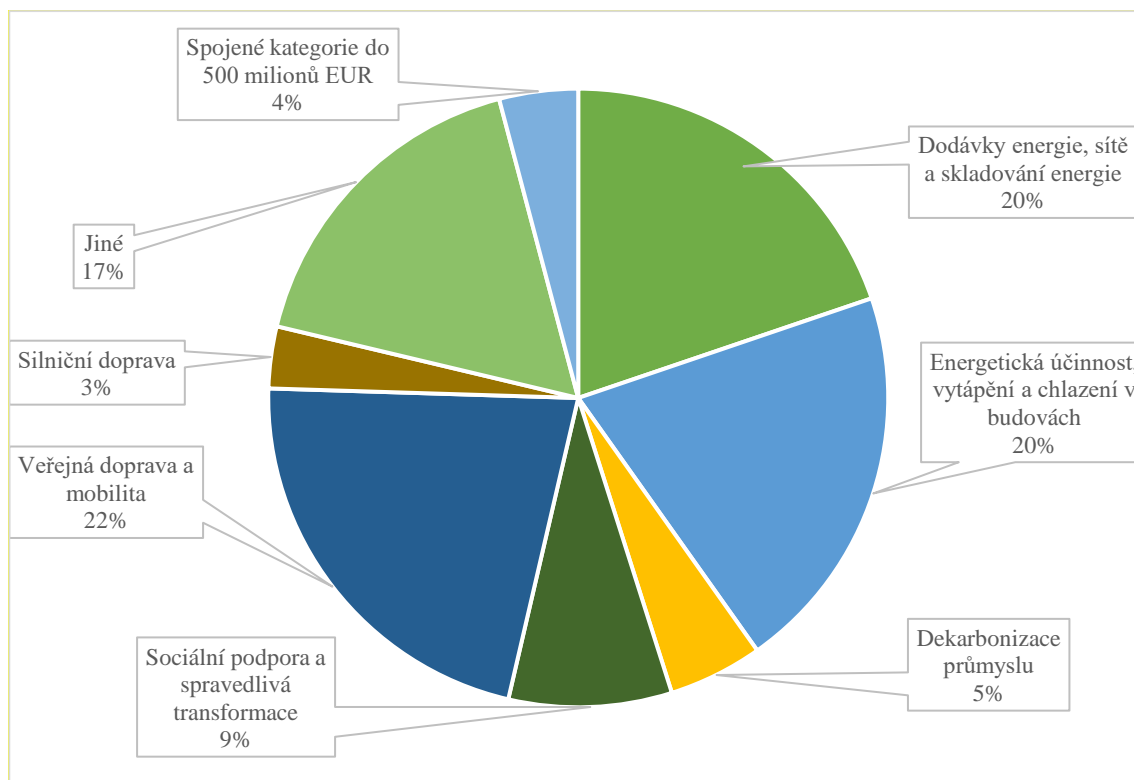
Kromě toho členské státy uvedly, že využily 0,8 miliardy EUR na projekty v kategorii „Dekarbonizace průmyslu (nízkouhlíkové technologie, zachycování, využití a ukládání uhlíku a energetická účinnost v průmyslových odvětvích kromě odvětví energetiky)“, včetně financování vodíkových projektů k dekarbonizaci průmyslu v Německu.

Členské státy rovněž oznámily, že využily 1,4 miliardy EUR na opatření a projekty v kategorii „Sociální podpora a spravedlivá transformace“, včetně řeckého „Zeleného fondu“, který financuje opatření na rozvoj regionů, v nichž ekonomika odchází od fosilních paliv, a projekty na ochranu a správu lesů.

Členské státy dále uvedly, že využily 0,5 miliardy EUR na opatření v kategorii „Silniční doprava (automobily, nákladní automobily)“, včetně finanční podpory na nákup elektrických a/nebo hybridních vozidel ve Švédsku, Lotyšsku, Rumunsku a na Maltě.

Pro vyplacenou částku 2,8 miliardy EUR v roce 2024 členské státy vykázaly opatření, která buď neodpovídala žádné kategorii v šablonách, nebo odpovídala více kategoriím (v těchto případech členské státy uvedly kategorii „Jiné“). Příkladem může být fond pro biologickou rozmanitost ve Španělsku, který umožňuje obnovu ekosystémů, zavádění obnovitelných zdrojů energie ve venkovských oblastech a rozšiřování udržitelných postupů využívání půdy, které společně zvyšují biologickou rozmanitost a dosahují měřitelného snížení emisí na úrovni krajiny.

Graf 7 shrnuje, jak členské státy využívají výnosy ze systému ETS v jednotlivých kategoriích.

Graf 7. Rozdělení výnosů z dražeb v rámci systému ETS v roce 2024 ve výši 16,4 miliardy EUR, které byly vykázány jako vyplacené, podle jednotlivých kategorií. Mezi kombinované kategorie do 500 milionů EUR patří (v milionech EUR): přizpůsobování se změně klimatu (105), mezinárodní účely a mezinárodní financování opatření v oblasti klimatu (94), LULUCF, zemědělství a pohlcování v odvětví půdy (349), administrativní náklady (50), nakládání s odpady (28), námořní doprava (29), letectví (14), trvalá pohlčení (3).

Výnosy z dražeb v rámci systému EU ETS zajistily zásadní příspěvek k těmto a mnoha dalším projektům v oblasti klimatu a transformace energetiky s vysokým dopadem na členské státy. Tyto projekty pomohly nejen snížit emise, ale také zajistit spravedlivou ekologickou transformaci. Důležité je, že členské státy musí vyvinout úsilí, aby zajistily zviditelnění zdroje financování akcí nebo projektů financovaných z výnosů ze systému ETS, aby se poukázalo na příspěvek systému EU ETS k postupné dekarbonizaci a spravedlivé transformaci. U většiny akcí vykázanych za rok 2024 není jasné, zda je systém EU ETS výslovně uveden a zveřejněn jako zdroj financování, což Komise hodlá sledovat.

Přehled o tom, jak jednotlivé členské státy využily své příjmy z ETS, je uveden ve zprávě o pokroku v oblasti klimatu za rok 2025 v doprovodném pracovním dokumentu útvarů Komise⁵⁷.

8.1. Kompenzace za nepřímé náklady

Podle čl. 10a odst. 6 směrnice o ETS jsou členské státy vybízeny k přijetí finančních opatření ve prospěch odvětví nebo pododvětví, která jsou vystavena skutečnému riziku úniku uhlíku v důsledku značných nepřímých uhlíkových nákladů. Jedná se o uhlíkové náklady, které se přenášejí na energeticky

⁵⁷ Přípravovaná zpráva o pokroku při provádění opatření v oblasti klimatu za rok 2025 a doprovodný pracovní dokument útvarů Komise.

náročná průmyslová odvětví prostřednictvím účtů za elektřinu v důsledku toho, že energetické společnosti nakupují povolenky ETS.

Komise přijala pokyny pro přidělování státní podpory v rámci systému EU ETS s cílem harmonizovat podmínky poskytování této podpory členskými státy a minimalizovat narušení vnitřního trhu⁵⁸. Tyto pokyny stanoví odvětví, která jsou vystavena skutečnému riziku úniku uhlíku v důsledku nepřímých nákladů spojených s emisemi, a stanoví, že příjemci by měli část podpory znovu investovat do projektů, které snižují jejich přímou nebo nepřímou uhlíkovou stopu, a tím i jejich expozici riziku úniku uhlíku.

Každý členský stát, který poskytuje státní podporu na kompenzaci nepřímých nákladů na emise, oznámil svůj režim Komisi k posouzení státní podpory a obdržel potvrzení o slučitelnosti režimu s vnitřním trhem. Členské státy, které takové kompenzace poskytují, jsou povinny zveřejnit celkovou částku vyplacených kompenzací, včetně rozpisu podle odvětví nebo pododvětví, které je příjemcem.

V roce 2024 poskytlo patnáct členských států podporu na nepřímé náklady vzniklé v roce 2023. To stejná situace jako v loňském roce. Změnila se však skladba kompenzací v důsledku ukončení dočasného režimu podpory v Rakousku a opětovného zavedení plateb ze strany Nizozemska.

Tabulka 6 shrnuje platby provedené členskými státy a porovnává je s příjmy z dražeb v roce 2023. Celkové platby za nepřímé náklady v roce 2024 činily přibližně 5,52 miliardy EUR. To je o 40 % více než v roce 2023, kdy bylo vyplaceno 3,95 miliardy EUR, zatímco počet zařízení, která obdržela podporu, se v podstatě nezměnil a činil přibližně 1 850.

Tabulka 6. Kompenzace vyplacené v roce 2024 z výnosů z dražeb v rámci systému ETS za nepřímé náklady vzniklé v roce 2023.

Členský stát	Vyplacené kompenzace nepřímých nákladů vzniklých v roce 2023 [v milionech EUR]	Počet příjemců (zařízení)	Výnosy z dražeb v roce 2023 ^[3] [v milionech EUR]	Relativní výše kompenzace nepřímých nákladů ve srovnání s výnosy z dražeb
Belgie	249,9	56	739,9	33,8 %
Česko	60,4	23	771,3	7,8 %
Finsko	143,2	55	571,5	25,1 %
Francie	908,8	293	2 060,1	44,1 %
Německo	2 395,0	707	7 582,5	31,6 %
Řecko	287,0	57	1 441,8	19,9 %
Itálie	165,5	252	3 547,4	4,7 %
Lucembursko	37,6	4	7,6	492,0 %
Nizozemsko	147,3	48	1 261,1	11,7 %
Polsko	614,6	97	5 406,7	11,4 %
Portugalsko	25,0	23	726,7	3,4 %

⁵⁸ Pokyny k některým opatřením státní podpory v souvislosti se systémem obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů po roce 2021 (2020/C 317/04). Přípravuje se [technická aktualizace](#) těchto pokynů.

Rumunsko	116,7	31	571,8	20,4 %
Slovensko	58,3	9	377,5	15,4 %
Slovinsko	25,4	16	186,5	13,6 %
Španělsko	282,8	191	3 514,0	8,0 %

Nárůst celkové podpory je způsoben především vyššími cenami povolenek. Kompenzace v daném roce vychází z forwardových cen povolenek v předchozím roce. Kompenzace vyplacené v roce 2024 za náklady vzniklé v roce 2023 proto vychází z průměrné forwardové ceny v roce 2022. Tato cena činila 83,59 EUR, což je přibližně 50% nárůst oproti předchozímu roku⁵⁹. Celkové platby podpory se automaticky nezvyšují ve stejném poměru jako cena povolenky, protože režimy kompenzace mají obvykle maximální rozpočet vypočtený na celé období uplatňování (ve většině případů na období 2021–2030).

Platby kompenzace nepřímých nákladů vyjádřené jako podíl vnitrostátních výnosů z dražeb se v roce 2024 rovněž zvýšily. Vyplacená částka se rovnala 19 % příjmů z dražeb v roce 2023 získaných zúčastněnými členskými státy, zatímco v roce 2022 se jednalo o 16 %. Tento podíl se tedy zvyšoval, avšak pomaleji než cena povolenky i absolutní výše vyplacené kompenzace. Důvodem je především skutečnost, že i) účinek vyšších cen povolenek je částečně kompenzován snížením absolutního objemu dražených povolenek a ii) celková náhrada může být omezena rozpočty přidělenými jednotlivým vnitrostátním systémům.

Členské státy, které v kterémkoli roce vynaloží na nepřímé náklady více než 25 % výnosů z dražeb, musí zveřejnit zprávu s vysvětlením, proč tuto prahovou hodnotu překročily. V roce 2023 zůstala většina členských států výrazně pod touto úrovní, pět členských států však vynaložilo více prostředků. Odůvodnění poskytnutá těmito členskými státy jsou shrnuta níže.

Platby kompenzace ze strany Belgie, Francie a Lucemburska tuto prahovou hodnotu překračovaly po většinu z posledních pěti let. Stejně jako v předchozích letech byl vysoký podíl výplat výnosů z dražeb v Belgii a Francii přičítán vysokému podílu výroby elektřiny s nízkými emisemi uhlíku v dané zemi, což vedlo k relativně nízkým výnosům z dražeb ve srovnání s podílem průmyslu náročného na elektrickou energii.

V případě Lucemburska výdaje nadále výrazně převyšovaly jeho celkové příjmy z dražeb. Důvodem bylo zčásti lucemburské využití povolenek ETS ke kompenzaci emisí v odvětvích, na něž se vztahuje nařízení o sdílení úsilí⁶⁰. Tento postup se označuje jako flexibilita podle nařízení o sdílení úsilí (viz kapitola 4.2).

Ve Finsku a Německu podíl na tržbách rovněž vzrostl na více než 25 %. V každé z těchto zemí to úřady přičítaly zvýšení cen povolenek, které se používají jako základ pro kompenzaci. Historická analýza

⁵⁹ Podle pokynů ke státní podpoře musí být kompenzace členských států založeny na průměrné denní forwardové ceně sledované na dané burze uhlíku v EU. Použitá cena se může v jednotlivých členských státech mírně lišit v závislosti na použité burze uhlíku v EU.

⁶⁰ Nařízení o sdílení úsilí umožňuje Lucembursku v letech 2021–2030 zrušit v průměru 0,4 milionu emisních povolenek EU ETS ročně, což odpovídá 33,5 milionu EUR, pokud by se povolenky dražily za tržní cenu uvažovanou v této kapitole.

německého orgánu pro obchodování s emisemi ukázala, že od roku 2013 byla 25% prahová hodnota překročena čtyřikrát, a jako hlavní příčinu v těchto případech označila vysoké ceny povolenek⁶¹.

8.2. Inovační fond systému ETS

Inovační fond je jedním z největších světových programů financování pro zavádění nízkouhlíkových a bezuhlíkových inovativních řešení a technologií v oblasti průmyslu, energetiky, mobility a budov, který je plně financován ze systému EU ETS. Fond poskytuje granty na projekty, jejichž cílem je obchodně využívat inovativní nízkouhlíkové technologie a uvádět na trh průmyslová řešení pro dekarbonizaci Evropy a podporu přechodu ke klimatické neutralitě. S odhadovaným celkovým rozpočtem ve výši 40 miliard EUR (na základě ceny uhlíku ve výši 75 EUR za tunu CO₂), který má k dispozici, Inovační fond od roku 2020 vyhlásil jedenáct výzev k předkládání návrhů, včetně dvou pro dražby v rámci Evropské vodíkové banky.

O provádění Inovačního fondu podává Komise samostatné podrobnější zprávy. Druhá zpráva o pokroku v provádění Inovačního fondu by měla být zveřejněna ve 4. čtvrtletí roku 2025⁶².

V kole výzev pro rok 2023, které bylo uzavřeno v únoru 2024 (dražby) a dubnu 2024 (technologie s nulovými čistými emisemi), do portfolia fondu vstoupilo 83 projektů, které představují 4,9 miliardy EUR na podporu dekarbonizace v energeticky náročných odvětvích, výrobě vodíku, výrobě energie z obnovitelných zdrojů, odvětví mobility (včetně námořní a letecké dopravy) a ve výrobě klíčových technologií s nulovými čistými emisemi. Podpora je rozdělena do osmnácti zemí EU a EHP, včetně projektů poprvé podepsaných v Estonsku a na Slovensku. Tyto projekty mají v prvních deseti letech provozu ušetřit až 408 milionů tun CO₂ ekv.

Dražba týkající se výroby obnovitelného paliva nebiologického původu – vodíku (RFNBO) se poprvé konala v rámci Evropské vodíkové banky v roce 2023. Bylo vybráno šest projektů s podporou 694 milionů EUR, které během prvních deseti let provozu vyrobí 1,52 milionu tun vodíku z obnovitelných zdrojů. Toto soutěžní nabídkové řízení zajistilo nákladově efektivní podporu dodávek zeleného vodíku pro zemědělství, námořní a těžkou nákladní dopravu, jakož i výroby e-methanu a e-methanolu. Byla využita funkce „dražba jako služba“, v jejímž rámci Německo přispělo 350 milionů EUR na oblast vnitrostátního financování.

Ve výzvě k předkládání žádostí o granty zveřejněné v roce 2023 se poprvé objevilo téma odvětví výroby, v jehož rámci bylo dvacet projektů podpořeno částkou 1,0 miliardy EUR na výrobu klíčových technologií pro přechod k nulovým čistým emisím, jako jsou elektrolyzéry, solární panely, baterie, tepelná čerpadla a větrné turbíny. Obdobně se poprvé projednávalo pilotní téma zaměřené na vysoce inovativní projekty s hlubokým dekarbonizačním potenciálem, v jehož rámci bylo devatenáct projektů podpořeno částkou 489 milionů EUR v široké škále odvětví včetně přečerpávacích vodních elektráren, skladování tepelné energie, mořské energie, energie přílivu a odlivu a dalších.

⁶¹ Beihilfen für indirekte CO₂-Kosten des Emissionshandels (Strompreiskompensation) in Deutschland für das Jahr 2023 ([odkaz](#)).

⁶² Evropská komise: Generální ředitelství pro oblast klimatu, *Innovation Fund progress report 2023 – Report from the Commission to the European Parliament and the Council on the implementation of the Innovation Fund in 2023* (Zpráva o pokroku Inovačního fondu v roce 2023 – zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě o provádění Inovačního fondu v roce 2023), Úřad pro publikace Evropské unie, 2025 ([odkaz](#)).

Zbývající projekty spadaly do oblasti velkého rozsahu (23 projektů s podporou 2,8 miliardy EUR), středního rozsahu (čtrnáct projektů s podporou 434 milionů EUR) a malého rozsahu (sedm projektů s podporou 30 milionů EUR).

Do července 2025 zahrnovalo portfolio fondu 194 probíhajících projektů, pro které se plánuje poskytnutí podpory ve výši 11,3 miliardy EUR⁶³. Tyto projekty se nacházejí ve 27 zemích EU/EHP a očekává se, že během prvních deseti let provozu přinesou úspory emisí CO₂ ve výši přibližně 860 milionů EUR.

Motivace, kterou poskytuje cena uhlíku v rámci systému EU ETS, je u těchto projektů mnohem vyšší než výše finančních prostředků ze systému EU ETS. Například přínos ze zamezených uhlíkových nákladů, který pro obchodní případy podniků plyne z projektů dosud podpořených z Inovačního fondu, činí přibližně 65 miliard EUR (uhlíkové náklady, jimž bylo možné zamezit v důsledku nižších emisí, za průměrnou cenu uhlíku 75 EUR za tunu CO₂). To odpovídá logice systému EU ETS, podle níž je cena uhlíku hlavní dlouhodobou pobídkou, zatímco Inovační fond tuto pobídku doplňuje, aby urychlil změnu⁶⁴.

Na konci roku 2024 Komise vyhlásila tři nové výzvy s celkovým rozpočtem 4,6 miliardy EUR:

- **Technologie s nulovými čistými emisemi:** výzva k předkládání návrhů na technologie s nulovými čistými emisemi měla rozpočet 2,4 miliardy EUR a při jejím uzavření v dubnu 2025 bylo přijato celkem 359 návrhů z 28 zemí. Tyto projekty celkem požadovaly podporu ve výši 21,7 miliardy EUR, což je více než devítinásobek dostupného rozpočtu. Předběžné výsledky ukazují, že výzva se týkala klíčových oblastí dekarbonizace v několika kategoriích: Energeticky náročná odvětví (169 návrhů), Průmyslové hospodaření s uhlíkem (24), Energie z obnovitelných zdrojů (67) a Skladování energie (43). Kategorie Mobilita, která byla zavedena v roce 2023 a zahrnuje námořní, leteckou a silniční dopravu, přilákala 50 návrhů, zatímco v kategorii Budovy bylo podáno šest návrhů. Velký zájem projevila zejména odvětví jako chemický průmysl, výroba cementu a vápna, rafinérie a odvětví vodíku. Výsledky této výzvy Komise zveřejní v druhé polovině roku 2025.
- **Baterie:** Komise poprvé zahájila podporu výroby bateriových článků pro elektrická vozidla. Výzva měla rozpočet ve výši 1 miliarda EUR a v dubnu 2025 obdržela čtrnáct návrhů z osmi zemí. V červenci 2025 bylo oznámeno, že v rámci této výzvy bylo k financování vybráno šest projektů, a to z Francie (dva), Německa (dva), Švédska a Polska, kterým byla přidělena celková podpora ve výši 852 milionů EUR. Tyto projekty budou mít celkovou kapacitu pro výrobu baterií ve výši přibližně 56 gigawatthodin (GWh) bateriových článků eV ročně.
- **Vodíková dražba:** třetí výzva k předkládání návrhů se týkala druhého kola dražby Evropské vodíkové banky na výrobu vodíku z obnovitelných zdrojů. Dražba byla zahájena s celkovým rozpočtem 1,2 miliardy EUR, včetně nově přiděleného rozpočtu ve výši 200 milionů EUR určeného na projekty s odběrateli z námořního sektoru. Dražba byla uzavřena v únoru 2025 a bylo podáno 66 nabídek z jedenácti zemí. Pro přípravu grantové dohody bylo vybráno patnáct projektů v pěti různých zemích. Součástí programu byly také vnitrostátní finanční prostředky v programu „dražba jako služba“, v rámci něhož Rakousko poskytlo 400 milionů EUR,

⁶³ [Innovation Fund portfolio dashboard](#) (Přehled portfolia Inovačního fondu).

⁶⁴ Bod 20 odůvodnění směrnice 2009/29/ES, potvrzený v bodě 14 odůvodnění směrnice (EU) 2018/410.

Španělsko 280–400 milionů EUR a Litva 36 milionů EUR. Patnáct vybraných projektů musí před podpisem grantové dohody předložit záruku dokončení. Některé z nich se mohou rozhodnout, že tak neučiní, odstoupit z výběrového řízení a vytvořit příležitost pro projekty z rezervního seznamu, které budou vyzvány k zahájení přípravy grantové dohody. Konečný seznam projektů, kterým je přiznán grant, bude zveřejněn do konce roku 2025.

Za účelem zvýšení technické, finanční a provozní vyspělosti inovačních projektů je prostřednictvím Evropské investiční banky spravována pomoc při rozvoji projektů. V roce 2024 EIB podepsala 23 dohod o pomoci při rozvoji projektu a pokračovala v jejich plnění. Od zahájení programu byla dohoda o podpoře podepsána pro 62 projektů a tyto projekty byly dokončeny. Dopad pomoci při rozvoji projektů je stále viditelnější – devět projektů, které dříve neuspěly, získalo grant v rámci výzvy Inovačního fondu 2023. Program pomoci při rozvoji projektů byl nyní rozšířen i na předkladatele projektů, kteří dosud o podporu z fondu nežádali, přičemž žádosti se podávají přímo u EIB⁶⁵.

Od roku 2023 získávají všechny projekty, které splňují minimální prahové hodnoty pro všechna kritéria pro udělení grantu v rámci pravidelných grantových výzev (bez ohledu na to, zda byly vybrány pro Inovační fond či nikoli), pečeť STEP (Platforma strategických technologií pro Evropu)⁶⁶. Pečeť je značka kvality EU udělovaná vysoce kvalitním projektům, které přispívají k cílům Platformy strategických technologií pro Evropu, a pomáhá usnadnit přístup k financování ze strany členských států nebo soukromých investorů.

8.3. Modernizační fond systému ETS

Modernizační fond je program solidarity financovaný systémem EU ETS. Na počátku podporoval deset členských států s nižšími příjmy⁶⁷ a od roku 2024 bude podporovat další tři členské státy s nižšími příjmy⁶⁸ při plnění cílů v oblasti klimatu a energetiky do roku 2030 tím, že jim pomáhá zavádět projekty, které modernizují energetické systémy a zvyšují energetickou účinnost. Rozpočet fondu pochází z dražeb podílu z emisního stropu EU ETS (odpovídajícího 438 milionům povolenek) a mezi příjemce podpory z řad členských států je rozdělován podle stanoveného klíče⁶⁹. Kromě toho šest příjemců podpory z řad členských států převedlo 320 milionů povolenek z třetí fáze systému EU ETS (2013–2020) do Modernizačního fondu. Tím se jeho celkový objem zvýšil na více než 750 milionů povolenek, což představuje 56 miliard EUR za období 2021–2030 při odhadované průměrné ceně uhlíku ve výši 75 EUR za tunu CO₂.

Ačkoli si členské státy vybírají investice, které chtějí podpořit, musí většinu svých prostředků z fondu použít na prioritní investice. Patří mezi ně výroba a využívání elektřiny z obnovitelných zdrojů, vytápění a chlazení, energetická účinnost, skladování energie a modernizace energetických sítí, podpora domácností s nízkými příjmy při řešení energetické chudoby a opatření pro spravedlivou transformaci v regionech závislých na fosilních palivech. EIB provádí přezkum investičních návrhů. Komise rozhodne o vyplacení prostředků, jakmile EIB potvrdí, že investice je prioritní, nebo ji investiční výbor

⁶⁵ [Innovation Fund - Project Development Assistance](#) (Inovační fond – pomoc při rozvoji projektů), EIB.

⁶⁶ [Nařízení \(EU\) 2024/795](#) ze dne 29. února 2024, Úř. věst. L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj>.

⁶⁷ Prvními příjemci podpory z řad členských států byly Bulharsko, Chorvatsko, Česko, Estonsko, Maďarsko, Lotyšsko, Litva, Polsko, Rumunsko a Slovensko.

⁶⁸ V rámci revize směrnice o systému ETS v roce 2023 se k těmto původním deseti členským státům přidaly Řecko, Portugalsko a Slovinsko.

⁶⁹ Příloha IIb směrnice o systému ETS – Klíč pro přidělování prostředků z Modernizačního fondu.

fondy doporučí k financování jako neprioritní. Rozhodnutí o vyplacení prostředků se vydávají každý rok ve dvou cyklech a týkají se investic ve všech členských státech, které jsou příjemci podpory.

Od ledna 2021 bylo potvrzeno přibližně 200 programů a individuálních projektů v celkové výši 19,1 miliardy EUR, které byly vyplaceny příjemcům z řad členských států. Tyto iniciativy se většinou týkají energie z obnovitelných zdrojů, energetické účinnosti, skladování energie a modernizace energetických sítí.

V červnu 2025 přijala Komise osm rozhodnutí o vyplacení prostředků⁷⁰ z Modernizačního fondu, které je dosud nejvyšším od roku 2021. Na jeho základě EIB vyplatila devíti příjemcům z řad členských států celkem 3,7 miliardy EUR⁷¹ na financování 34 investičních návrhů. Projekty zahrnují podporu rozvoje programu čistého ovzduší, který napomáhá zvyšování energetické účinnosti a výměně zdrojů tepla v rodinných domech v Polsku, a zvyšování kapacity elektrické sítě v Lotyšsku.

Příjem žádostí pro další kolo návrhů v rámci Modernizačního fondu skončil 12. srpna 2025 v případě neprioritních projektů a 9. září 2025 v případě prioritních projektů.

Od roku 2025 musí investice splňovat také požadavky týkající se zásady „významně nepoškozovat“ podle nařízení o taxonomii (s výjimkou investic financovaných z převedených povolenek).

8.4. Fond pro dekarbonizaci v Řecku financovaný systémem ETS

Ustanovení čl. 10a odst. 9 směrnice o systému ETS udělilo Řecku za určitých podmínek právo požádat až o 25 milionů povolenek na dekarbonizaci dodávek elektřiny na jeho ostrovech⁷². Z dražby těchto povolenek bude financován fond, jehož hodnota se odhaduje na přibližně 2 miliardy EUR. Řecko, Evropská komise a EIB pracují na praktickém provádění tohoto ustanovení. V listopadu 2024 podepsal výkonný místopředseda pro Zelenou dohodu pro Evropu Maroš Šefčovič spolu s řeckým ministrem životního prostředí a energetiky Theodorosem Skylakakisem a místopředsedou EIB Ioannisem Tsakirisem na řeckém ostrově Naxos trojstrannou dohodu o zřízení národního Fondu pro dekarbonizaci na řeckých ostrovech, financovaného systémem ETS⁷³.

EIB bude odpovědná za posouzení finanční životaschopnosti a socioekonomických přínosů řeckého návrhu projektu na dekarbonizaci dodávek elektřiny na řeckých ostrovech. Pokud budou splněny všechny podmínky, budou povolenky prodány v dražbě a výnosy budou poskytnuty na spolufinancování až 60 % schválených složek projektu. Konkrétně by měly být podpořeny projekty dodávek energie z obnovitelných zdrojů na ostrovech, jako jsou fotovoltaické systémy, větrné elektrárny na moři a autonomní systémy skladování energie, jakož i iniciativy k propojení ostrovů s

⁷⁰ [C\(2024\) 4190 final](#) – Rozhodnutí Komise ze dne 12. června 2024 o vyplacení příjmů z Modernizačního fondu podle směrnice 2003/87/ES – První půlroční cyklus vyplácení v roce 2024.

⁷¹ V rámci pátého rozhodnutí o vyplacení prostředků z Modernizačního fondu byly schváleny platby Rumunsku (1,1 miliardy EUR), Česku (835 milionů EUR), Polsku (698 milionů EUR), Maďarsku (77 milionů EUR), Bulharsku (65 milionů EUR), Litvě (59 milionů EUR), Chorvatsku (52 milionů EUR), Slovensku (35 milionů EUR), Lotyšsku (27 milionů EUR) a Estonsku (24 milionů EUR).

⁷² Bylo vyčleněno 25 milionů povolenek pro případné použití podle čl. 10a odst. 9 směrnice o systému ETS (sdělení Komise – Zveřejnění celkového počtu povolenek v oběhu v roce 2021 pro účely rezervy tržní stability v rámci systému EU pro obchodování s emisemi zřízeného směrnicí 2003/87/ES a počtu nepřidělených povolenek během období 2013–2020, 2022/C 195/02, C/2022/2780 ([Úř. věst. C 195](#), 13.5.2022).

⁷³ Výkonný místopředseda Šefčovič podepsal dohodu mezi Řeckem, Evropskou investiční bankou a Komisí o Fondu pro dekarbonizaci na řeckých ostrovech – Evropská komise.

pevninskou elektrickou sítí. Fond rovněž přispěje k opatřením na přizpůsobení se změně klimatu a zvýší odolnost vůči extrémním povětrnostním jevům.

9. Letectví

Systém EU ETS reguluje emise z odvětví letecké dopravy od roku 2012. Z právního hlediska se systém vztahuje na veškeré odlety z EHP a na veškeré přílety do EHP, pokud z něj nejsou vyňaty.

V roce 2013 však EU omezila povinnosti systému ETS pro odvětví letectví na lety v rámci EHP, aby podpořila rozvoj celosvětového tržního opatření Mezinárodní organizace pro civilní letectví (ICAO) ke snížení emisí z letecké dopravy⁷⁴. Omezení působnosti směrnice o systému ETS bylo od té doby třikrát prodlouženo a revize směrnice o systému ETS v roce 2023 zdůrazňuje, že by mělo jít o poslední časově vymezenou odchylku od systému EU ETS⁷⁵. Lety do a z přibližně 75 nejméně rozvinutých zemí a malých ostrovních rozvojových států jsou ze systému vyřazovány průběžně.

Ode dne 1. ledna 2020 se systém EU ETS vztahuje na emise z letů do Švýcarska, zatímco švýcarský systém ETS se vztahuje na lety směřující na letiště v EHP. Tím je zajištěna pobídka k dekarbonizaci a zároveň jsou udržovány rovné podmínky v obou směrech. Ode dne 1. ledna 2021 se systém EU ETS vztahuje na lety do Spojeného království, zatímco systém ETS Spojeného království se vztahuje na lety směřující na letiště v EHP. Pokrytí emisí z letectví systémem stanovení ceny uhlíku tak zůstává zachováno navzdory vystoupení Spojeného království z EU.

Od 1. ledna 2024 se systém EU ETS vztahuje na emise z většiny letů⁷⁶ do devíti nejbližších regionů EU a z nich, jakož i na emise z letů z nejbližších regionů do Švýcarska a do Spojeného království. Celkově to představuje rozšíření oblasti pokrytí systémem stanovení cen uhlíku v rámci systému ETS o přibližně 7 %. Švýcarsko zahrnuje emise z letů do nejbližších regionů do svého systému ETS rovněž od roku 2024⁷⁷.

Současně s tím bylo pro usnadnění pokroku v rámci Mezinárodní organizace pro civilní letectví omezení vnitroeurovské oblasti působnosti systému EU ETS pro letectví prodlouženo do konce roku 2026, neboť všechny významné země mimo EU by měly program kompenzace a snižování emisí oxidu uhličitého v mezinárodním civilním letectví (CORSIA) uplatňovat od roku 2027. V rámci přezkumu systému ETS v polovině roku 2026 musí Komise na základě nejnovějších údajů o emisích posoudit, zda státy mimo EU, které jsou považovány za účastníky programu CORSIA, představují více nebo méně než 70 % emisí z mezinárodní letecké dopravy (čl. 28b odst. 3 písm. b) směrnice o systému ETS).

⁷⁴ [Rozhodnutí č. 377/2013/EU](#) ze dne 24. dubna 2013, kterým se stanoví dočasná odchylka od směrnice 2003/87/ES, Úř. věst. L 113, 25.4.2013.

⁷⁵ 30. bod odůvodnění [směrnice 958/2024/EU](#), kterou se reviduje směrnice o systému ETS.

⁷⁶ Pro emise z letů mezi letištěm nacházejícím se v nejbližším regionu v jednom členském státě a letištěm nacházejícím se v [tomtéž](#) členském státě je do roku 2030 poskytnuta dočasná odchylka od systému EU ETS.

⁷⁷ [Additional free allocation for flights to outermost regions](#) (Dodatečné přidělení bezplatných povolenek pro lety do nejbližších regionů), Systém obchodování s emisemi pro provozovatele letadel, Federální úřad pro životní prostředí, 31.8.2024.

Cílem tohoto přístupu je motivovat všechny země, které by se měly do programu CORSIA zapojit, až bude jeho zavedení „povinné“⁷⁸. Obecně EU vyzývá všechny země k účasti.

Posouzení podle směrnice o ETS stanoví jasné parametry pro výpočet 70% prahové hodnoty. Čítatel uvádí emise z mezinárodní letecké dopravy, které produkují „státy uvedené v prováděcím aktu přijatém podle čl. 25a odst. 3“, tedy státy jiné než země EHP, Švýcarsko a Spojené království. Čítatel proto zahrnuje emise z tras mezi státy uvedenými v prováděcím aktu, jakož i z tras mezi členským státem EHP nebo Švýcarskem nebo Spojeným královstvím a těmito státy. Posouzení se řídí zásadou trasy, tj. předpokládá, že každý let na těchto trasách podléhá kompenzaci v rámci programu CORSIA, a to i pokud je provozován dopravcem pocházejícím ze státu, který se programu neúčastní⁷⁹. Tím se předchází podhodnocení odhadů. Ve jmenovateli tohoto výpočtu jsou všechny „emise z mezinárodní letecké dopravy“, tedy všechny emise na trasách mezi dvěma zeměmi ICAO. Pro tento výpočet se použijí údaje zveřejněné sekretariátem ICAO⁸⁰, které buď přímo oznamují země, nebo je sekretariát ICAO doplní podle dohodnuté metodiky. Výpočet je proveden následovně:

Emise CO₂ týkající se jiných než evropských států na trasách mezi zeměmi programu kompenzací CORSIA
Emise CO₂ na mezinárodních trasách

V roce 2024 bylo v souladu s oblastí působnosti systému EU ETS vydáno přibližně 27,6 milionů povolenek pro letectví. Bezplatných povolenek bylo přiděleno 17,5 milionu. Provozovatelé letadel spravovaní národními správci v EHP získali v rámci švýcarského systému ETS bezplatně o něco více než 0,3 milionu švýcarských povolenek pro letectví. V roce 2024 bylo vydraženo přibližně 6,7 milionu povolenek pro letectví.

Emise provozovatelů letadel v roce 2024 oproti roku 2023 nadále rostly. V roce 2024 činily emise 62,6 Mt CO₂ ekv. (včetně 1,1 Mt v případě provozovatelů spravovaných Švýcarskem), což je nárůst oproti 54,3 Mt v roce 2023. Částečně to bylo způsobeno rozšířením zeměpisné působnosti nejvzdálenějších regionů. V tabulce 7 jsou uvedeny ověřené emise provozovatelů letadel spolu s objemy povolenek, které byly bezplatně přiděleny a vydraženy v odvětví letecké dopravy od roku 2019. Systém EU ETS se od roku 2021 již nevztahuje na odlety ze Spojeného království.

V rámci balíčku „Fit for 55“ byly v roce 2023 přijaty dvě reformy týkající se systému EU ETS v oblasti letectví – s cílem pokročit ve snižování emisí v tomto odvětví⁸¹ a zavést do práva EU program CORSIA pro mimoevropské lety leteckých společností se sídlem v EU⁸². V současné době se tyto reformy zavádějí.

⁷⁸ Země měly v roce 2018 největší podíl na mezinárodní letecké činnosti měřené ve „využitých tunokilometrech“, které uvádějí, kolik nákladu nebo cestujících letecká společnost za úplatu přepravila a na jakou vzdálenost. Výčet těchto 34 států je uveden na adrese [International-RTK-rankings 2018_SIDS_LDC_LLDC.pdf](#).

⁷⁹ Přístup podle trasy v programu CORSIA znamená, že ať už má letecká společnost sídlo kdekoli, měla by vždy podléhat požadavku na kompenzaci na trasách mezi dvěma zúčastněnými státy. Za dodržování pravidel programu CORSIA ze strany letecké společnosti je odpovědná pouze její „domovská země“. Například: letecká společnost A ze země A, která je vyňata z programu CORSIA, by se měla přesto podílet na kompenzaci, pokud létá na zahrnutých trasách mezi zúčastněnými zeměmi B a C. Země A má mít povinnost zajistit, že letecká společnost A bude na těchto trasách dodržovat pravidla programu, aby existovaly rovné podmínky.

⁸⁰ Sekretariát ICAO tento dokument zveřejňuje každoročně. Pro rok 2024 byl zveřejněn v říjnu pod názvem „Total Annual CO₂ Emissions and Information for Aeroplane Operators“ (Celkové roční emise CO₂ a informace pro provozovatele letadel) a je přístupný v části III těchto internetových stránek: <https://www.icao.int/environmental-protection/CORSIA/Pages/CCR.aspx>.

⁸¹ [Směrnice \(EU\) 2023/958](#) ze dne 10. května 2023, kterou se mění směrnice 2003/87/ES, Úř. věst. L 130, 16.5.2023.

⁸² [Rozhodnutí \(EU\) 2023/136](#) ze dne 18. ledna 2023, kterým se mění směrnice 2003/87/ES, Úř. věst. L 19, 20.1.2023.

Za účelem provedení programu CORSIA do práva EU přijala Komise v červenci 2025 seznam států, které se považují za státy uplatňující na emise v roce 2025 program CORSIA⁸³. Tento seznam je každoročně aktualizován. V červenci 2024 Komise zveřejnila pravidla pro výpočet kompenzačních požadavků podle nařízení CORSIA⁸⁴. Příslušné orgány členských států budou tato pravidla uplatňovat na emise do konce roku 2026.

Komise s výhradou ochrany obchodně citlivých údajů zveřejňuje více údajů o emisích z letecké dopravy, což je významný krok ke zlepšení transparentnosti. V červnu 2025 Komise zveřejnila souhrnné údaje o ročních emisích z dvojic letišť v rámci EHP v roce 2023⁸⁵. Jednalo se o první krok ke zveřejnění všech údajů za rok 2023.

Tabulka 7. Letectví v rámci systému EU ETS (2019–2024) – ověřené emise [v milionech tun CO₂ ekv.], bezplatně přidělené a vydražené povolenky [v milionech povolenek]. Údaje získané z registru Unie ke dni 1. října 2025.

Rok	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Ověřené emise – letectví	68,2	25,2	27,9	49,5	54,3	62,6
Meziroční změna⁸⁶	+1 %	-63 %	+30 %	+77 %	+9,7 %	+15,3 %
Bezplatné povolenky (EU27 + Island, Lichtenštejnsko a Norsko + Velká Británie + Švýcarsko)⁸⁷	31,3 ⁸⁸	32,5	24,0	23,1	22,5	17,5
Povolenky přidělené na podporu většího využití udržitelných leteckých paliv (FEETS)	/	/	/	/	/	1,3

⁸³ [Prováděcí nařízení Komise \(EU\) 2025/1500](#) ze dne 23. července 2025, Úř. věst. L, 2025/1500, 24.7.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2022/1500/oj>.

⁸⁴ [Prováděcí nařízení Komise \(EU\) 2024/1879](#) ze dne 9. července 2024, Úř. věst. L, 2024/1879, 10.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2024/1879/oj.

⁸⁵ [Publication of 2023 emissions data from aerodrome pairs - European Commission](#) (Zveřejnění údajů o emisích z dvojic letišť za rok 2023 – Evropská komise), GR pro oblast klimatu, 19.6.2025.

⁸⁶ S ohledem na aktualizovanou oblast působnosti letectví v rámci EU ETS (bez odletů ze Spojeného království). Údaje od provozovatelů letadel spravovaných Švýcarskem jsou zahrnuty pouze v položkách pro období 2020–2023.

⁸⁷ Tato čísla nezohledňují všechny provozovatele letadel, kteří ukončili činnost, ani bezplatné povolenky ze zvláštní rezervy pro nové účastníky na trhu a rychle rostoucí provozovatele, ani povolenky vrácené v roce 2012 z důvodu změny působnosti. Zdroje: EUTL, GR pro oblast klimatu.

⁸⁸ Pokud by se zohlednily povolenky, které nebyly poskytnuty v důsledku ukončené činnosti provozovatelů letadel, pak by skutečné množství přidělených povolenek za rok 2019 bylo o 4 miliony nižší než uvedená hodnota (viz poznámka pod čarou 8 v oznámení C/2020/8643, Úř. věst. C 428, 11.12.2020). Přidělování povolenek pro Spojené království (4,31 milionu povolenek z celkového objemu pro rok 2019) bylo v roce 2019 pozastaveno kvůli ochranným opatřením, která Komise přijala na ochranu ekologické vyváženosti systému EU ETS v případech, kdy pro členský stát vystupující z EU přestává platit právo Unie. V roce 2020 bylo přidělování obnoveno.

Bezplatné povolenky přidělené ze zvláštní rezervy pro nové účastníky na trhu a rychle rostoucí provozovatele	1,0	0,8	0,3	0,25	0,23	/
Objemy vydražených povolenek	5,5	9,2	3,8	3,7	5,7	6,7

Revize směrnice o systému ETS z roku 2023 podporuje uplatňování zásady „znečišťovatel platí“ v odvětví letectví. Bezplatné povolenky pro provozovatele letadel budou postupně zrušeny do konce roku 2025. V roce 2025 bude provozovatelům letadel přiděleno o 50 % méně bezplatných povolenek.

Dekarbonizace letectví je naléhavě nutná. Cena uhlíku v rámci systému ETS již obsahuje pobídku ve výši přibližně 200 EUR za tunu použitého udržitelného leteckého paliva ve srovnání s fosilním petrolejem. V roce 2025 zavedla Komise v rámci EU ETS dodatečný podpůrný mechanismus pro používání udržitelných leteckých paliv. Za každou tunu způsobilého paliva použitého na trase v rámci systému ETS mohou letecké společnosti žádat o podporu ve výši přibližně 500 až 7 000 EUR⁸⁹ na tunu paliva. Tato pobídka je dostupná pro způsobilá paliva doplňná na trasách v rámci systému ETS od 1. ledna 2024. Pro rok 2024 činila hodnota pobídky ze systému EU ETS (neboť provozovatelé nejsou povinni vyřazovat povolenky) přibližně 25 milionů EUR. Tuto pobídku doplnila podpora v rámci systému ETS ve výši přibližně 1,3 milionu povolenek v hodnotě přibližně 100 milionů EUR⁹⁰.

Evropská unie si uvědomuje, že již nelze opomíjet dopady letecké dopravy, které nejsou spojeny s emisemi CO₂,⁹¹ a proto jako první jurisdikce zavádí rámec pro monitorování, vykazování a ověřování těchto dopadů (viz kapitola 11.1.2).

10. Námořní doprava

Námořní doprava je významným zdrojem emisí skleníkových plynů. Emise z námořní dopravy jsou zahrnuty do systému EU ETS jako součást celkové strategie EU pro dekarbonizaci lodní dopravy. Od 1. ledna 2024 zahrnuje oblast působnosti systému EU ETS emise z činností v rámci námořní dopravy pro 50 % emisí z plaveb, které začínají nebo končí mimo EHP, a pro 100 % emisí, které vzniknou mezi dvěma přístavy EHP a během doby, kdy se loď nacházejí v přístavu EHP.

⁸⁹ Tento systém podpory pokrývá celou výši nebo část zbývajících cenového rozdílu mezi fosilním petrolejem a způsobilými leteckými palivy, která používají jednotliví provozovatelé komerčních letadel na svých letech podléhajících účinnému stanovení cen uhlíku prostřednictvím systému EU ETS, a motivuje tak tyto provozovatele letadel k používání čistších paliv.

[Nařízení Komise v přenesené pravomoci \(EU\) 2025/723](#) ze dne 6. února 2025, Úř. věst. L 2025/723, 16.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2025/723/oj.

[Oznámení Komise C/2025/3186](#), Úř. věst. C, C/2025/2934, 27.5.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/2934/oj>.

⁹⁰ [Rozhodnutí Komise](#) ze dne 12. září 2025, Úř. věst. C, C/2025/5004, 16.9.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/5004/oj>.

⁹¹ Celkový dopad celosvětového letectví na klima je podstatně větší než jen samotná složka CO₂. Odhaduje se, že celkové dopady letectví jsou dvakrát až čtyřikrát větší než dopady emisí CO₂, zohlední-li se dopady, jež s CO₂ nesouvisejí. Řešení těchto emisí je důležité s ohledem na skutečnost, že Mezivládní panel pro změnu klimatu (IPCC) ve své šesté hodnotící zprávě o zmírňování změny klimatu označil mezinárodní leteckou (a lodní) dopravu za odvětví, jejichž cíle v oblasti klimatu nedosahují úrovně, která by byla nutná k omezení nárůstu celosvětové teploty v souladu s Pařížskou dohodou.

Toto rozšíření systému EU ETS vychází z ustanovení platných pro ostatní odvětví, na něž se vztahuje systém EU ETS, a z nařízení o monitorování, vykazování a ověřování v námořní dopravě⁹². V letech 2024 a 2025 se námořní systém EU ETS vztahoval pouze na emise CO₂, ale od roku 2026 bude rozšířen na emise CH₄ a N₂O. Rejdařské společnosti za rok 2024 vykázaly 89,8 milionu tun ověřených emisí CO₂⁹³.

Povinnost rejdařských společností vyřazovat povolenky se zavádí postupně během počátečního zaváděcího období, které potrvá do roku 2026. Během tohoto období jsou rejdařské společnosti povinny vyřadit v roce 2025 povolenky na 40 % emisí vykázaných v roce 2024 a v roce 2026 na 70 % emisí vykázaných v roce 2025. Další snížení se týká plavidel ledové třídy.

Rejdařské společnosti byly povinny nahlásit své emise za rok 2024 do 31. března 2025 a vyřadit odpovídající počet emisních povolenek do 30. září 2025.

Požadavky na vyřazení po uplatnění odpočtů a koeficientu postupného zavádění pro rok 2024 odpovídaly 35,6 milionu povolenek EU. Aby se překlenul rozdíl mezi ověřenými emisemi a vyřazenými povolenkami z námořní dopravy, pro rok 2024 se ruší 54 243 768 povolenek.

Směrnice o systému ETS obsahuje ustanovení o podávání zpráv a přezkumu, jehož cílem je sledovat provádění systému EU ETS v námořní dopravě, zejména s cílem včas odhalit a řešit vyhýbání se daňovým povinnostem. Kromě toho Komise v roce 2026 přezkoumá systém EU ETS pro námořní dopravu, včetně možnosti rozšíření jeho působnosti na lodě o hrubé prostornosti nižší než 5 000 tun, avšak nikoli nižší než 400 tun, a posoudí příslušný vývoj na úrovni Mezinárodní námořní organizace (IMO). V dubnu 2025 schválila Mezinárodní námořní organizace rámec pro nulové čisté emise, který zahrnuje celosvětovou normu pro postupné snižování intenzity emisí skleníkových plynů z lodních paliv a prvek stanovování cen za emise skleníkových plynů z mezinárodní námořní dopravy, což EU uvítala. Dohoda, která dosud nebyla přijata, je významným krokem k dosažení cíle nulových čistých emisí z námořní dopravy přibližně do roku 2050, jak je stanoveno ve strategii Mezinárodní námořní organizace v oblasti emisí skleníkových plynů z roku 2023. Jednání o přijetí dohody byla odložena do října 2026.

11. Rámec pro provádění systému EU ETS

Bezproblémové fungování a důvěryhodnost systému EU ETS z hlediska životního prostředí závisí na robustním rámci požadavků na monitorování, vykazování, ověřování a akreditaci. Harmonizaci těchto požadavků zajišťují nařízení o monitorování a vykazování a nařízení o akreditaci a ověřování (nařízení (EU) 2018/2067)⁹⁴. Země jsou povinny každoročně podávat zprávy o provádění těchto nařízení a směrnice o systému ETS.

⁹² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/757 ze dne 29. dubna 2015 o monitorování, vykazování a ověřování emisí skleníkových plynů z námořní dopravy a o změně směrnice 2009/16/ES ([Úř. věst. L 123](#), 19.5.2015).

⁹³ Ověřené emise z námořní dopravy v registru Unie k 15. říjnu 2025.

⁹⁴ [Prováděcí nařízení Komise \(EU\) 2018/2067](#) ze dne 19. prosince 2018, [Úř. věst. L 334](#), 31.12.2018. Nařízení bylo v roce 2020 změněno nařízením Komise (EU) 2020/2084, v roce 2024 nařízením (EU) 2024/1321 a v roce 2025 nařízením (EU) 2025/1192. Viz [konsolidované znění](#).

Tato kapitola rekapituluje údaje o provádění systému EU ETS, které země vykázaly podle článku 21 směrnice o systému ETS za rok 2024. Aspekty prováděcího rámce pro námořní dopravu jsou podrobně popsány v kapitole 11.6.

Do 27. října 2025, kdy byla tato zpráva dokončena, Kypr dosud nepředložil zprávu za rok 2024. Vzhledem k tomu, že pro Kypr nejsou k dispozici nejnovější údaje, jsou v této kapitole jako zástupné použity údaje vykázané Kyprem za rok 2023, aby bylo možné provést meziroční srovnání. Pro všechny ostatní země jsou použity údaje za rok 2024.

11.1. Monitorování a vykazování emisí

Režim monitorování emisí v rámci systému EU ETS je založen na modulárním přístupu. Ten provozovatelům nabízí značnou míru flexibility, čímž zajišťuje jak nákladovou efektivnost, tak spolehlivost údajů o emisích. Provozovatelé mohou používat několik metod monitorování (založených na výpočtu, na měření a výjimečně i na „nouzovém přístupu“), včetně kombinace metod pro jednotlivé části zařízení. Pro provozovatele letadel jsou povoleny pouze přístupy založené na výpočtech, přičemž hlavním parametrem letů je spotřeba paliva.

Nařízení o monitorování a vykazování vyžaduje, aby zařízení i provozovatelé letadel měli plán monitorování schválený příslušným vnitrostátním orgánem. Tím se předchází tomu, aby metodiky monitorování volili nahodile a v průběhu času je měnili. Čtyři země⁹⁵ v roce 2024 (pět zemí v roce 2023) nadále umožňovaly zařízením, aby v případě nízkého rizika využívala zjednodušené plány monitorování⁹⁶. V oblasti letectví se toto ustanovení používá pouze pro malé producenty emisí v Belgii.

Zařízení nadále dodržovala zákonné požadavky na monitorování emisí. Většina využila k výpočtu svých emisí metodiku založenou na výpočtu⁹⁷. Pouze 274 zařízení (3,2 %) ve 23 zemích uvedlo používání systémů kontinuálního měření emisí. Z toho 221 zařízení využívalo systém kontinuálního měření emisí pro měření emisí CO₂, 40 zařízení pro N₂O a třináct zařízení jej využívalo pro měření obou plynů. Systém kontinuálního měření emisí se nejčastěji používá ve Francii. Ve 163 zařízeních zahrnovaly měřené emise i biogenní CO₂. Ze zařízení využívajících systém kontinuálního měření emisí jich 189 používalo tuto metodiku pro více než 95 % svých emisí, zatímco zbylých 85 používalo kombinaci systému kontinuálního měření a metodiky založené na výpočtu.

Pouze dvanáct zemí uvedlo používání metodiky založené na nouzovém přístupu. Tato metoda byla použita pro 31 zařízení, na něž připadalo přibližně 2,0 milionu tun CO₂ ekv. (o šest zařízení více než v roce 2023, ale z hlediska emisí o 0,6 milionu tun CO₂ ekv. méně). Za 52 % celkových emisí vykázaných s využitím metodiky založené na nouzovém přístupu odpovídá jediné zařízení v Nizozemsku, a to kvůli svému složitému uspořádání.

⁹⁵ Těmito členskými státy byly Dánsko, Finsko, Litva a Nizozemsko. Maďarsko již využívání zjednodušeného vykazování neuvádí.

⁹⁶ Článek 13 nařízení o monitorování a vykazování.

⁹⁷ Hlavním důvodem je to, že metodika založená na měření vyžaduje značné prostředky a know-how, které mnozí menší provozovatelé nemají.

Většina zařízení splnila v roce 2024 minimální požadavky na úroveň přesnosti⁹⁸ stanovené nařízením o monitorování a vykazování. Ve zprávách bylo uvedeno, že od požadavku použít nejvyšší úroveň přesnosti u významných zdrojových toků se alespoň v jednom parametru odchýlilo pouze 97 zařízení kategorie C (98 v roce 2023). Šlo o zařízení v osmnácti různých zemích (v roce 2023 v sedmnácti), která představovala 17,1 % zařízení kategorie C. Tyto odchylky jsou povoleny pouze v případě, že provozovatel prokáže, že nejvyšší úroveň přesnosti technicky nelze dosáhnout nebo že by to vyžadovalo nepřiměřené náklady. Pokud tyto podmínky již neplatí, provozovatelé musí svůj monitorovací systém modernizovat.

11.1.1. Monitorování a vykazování emisí ze spalování komunálního odpadu

Do 31. července 2026 musí Komise posoudit, zda je proveditelné zahrnout emise ze spalování komunálního odpadu (a případně dalších procesů nakládání s odpady) do systému EU ETS. Toto posouzení je součástí širšího přezkumu systému EU ETS, jehož návrh se očekává v roce 2026.

Od 1. ledna 2024 jsou zařízení na spalování komunálního odpadu (nad prahovou hodnotou 20 MW jmenovitého tepelného příkonu) povinna monitorovat a vykazovat své emise v rámci systému EU ETS. V současné době však nejsou povinna vyřadit povolenky na své emise. Emise ze spalování paliv v zařízeních na spalování komunálního odpadu za rok 2024 vykázalo osmnáct zemí (sedmnáct členských států a Norsko)⁹⁹.

11.1.2. Monitorování a vykazování dopadů jiných látek z letectví než CO₂

Od 1. ledna 2025 musí provozovatelé letadel monitorovat a hlásit dopady jiných látek z letectví než CO₂. Povinnost se vztahuje na sírany a saze v podobě částic, vodní páru, oxidy dusíku a oxid siřičitý, které letadla vypouštějí během letu. Pro usnadnění začátku se až do roku 2026 povinné monitorování a vykazování dopadů jiných látek z letectví než CO₂ vztahuje pouze na lety uvnitř EHP (včetně nejvzdálenějších regionů), jakož i na lety z EHP do Švýcarska a Spojeného království. Podporuje se dobrovolné vykazování za všechny trasy. Od roku 2027 se povinnost vykazování automaticky vztahuje na všechny lety.

Provozovatelé letadel si mohou zvolit jednu ze dvou metod sledování dopadů jiných látek z letectví než CO₂. Metoda C je standardní metodou, která zohledňuje informace o počasí a letu spolu s vlastnostmi letadla a paliva, zatímco metoda D používá zjednodušenější metodiku monitorování pro výpočet emisí provozovatelů letadel s nízkými emisemi, protože vyžaduje především informace o letu a trajektorii. Meteorologické údaje a údaje o vlastnostech paliv lze vynechat.

Aby usnadnila proces monitorování a podávání zpráv, vyvíjí Komise monitorovací nástroj NEATS. První zprávy mají být předloženy v roce 2026.

Do 31. prosince 2027 Komise na základě výsledků uplatňování rámce pro monitorování dopadů emisí jiných látek z letectví než CO₂ předloží zprávu a případně i legislativní návrh na zmírnění dopadů jiných látek z letectví než s CO₂.

⁹⁸ Nařízením o monitorování a vykazování vyžaduje, aby všichni provozovatelé dosahovali konkrétních minimálních úrovní přesnosti. Zařízení, která vypouštějí více než 50 kt CO₂, musí splňovat nejvyšší úroveň pro velké zdrojové toky (což znamená spolehlivější kvalitu údajů), zatímco na menší zdroje se z důvodu efektivity nákladů vztahují méně přísné požadavky.

⁹⁹ Ne všechny země v systému EU ETS mají kapacitu pro spalování komunálního odpadu nebo zařízení, na něž se vztahuje povinnost monitorování EU ETS.

11.2. Ověřování a akreditace

Ověřovatelé výkazů emisí v rámci systému EU ETS musí být akreditováni vnitrostátním akreditačním orgánem v souladu s nařízením o akreditaci a ověřování⁹⁴, normou ISO 17029 a normou ISO 14065 (mezinárodními normami, které se používají pro akreditaci ověřovatelů). Akreditovaní ověřovatelé mohou na základě vzájemného uznávání vykonávat svou činnost ve všech zemích EU ETS, čímž jsou plně využívány výhody jednotného trhu. Tím je také zajištěna dostatečná dostupnost služby v celé EU. Podrobný přehled akreditačních a ověřovacích aspektů v roce 2024 je uveden v oddíle 4 doprovodného pracovního dokumentu útvarů Komise.

V roce 2024 bylo akreditováno 94 ověřovatelů pro zařízení a sedmnáct pro provozovatele letadel. Dále 26 zemí oznámilo, že na jejich území působil v roce 2024 nejméně jeden zahraniční ověřovatel, a šest zemí uvedlo, že využívají pouze zahraniční ověřovatele. Z toho je zřejmé, že vzájemné uznávání ověřovatelů mezi zeměmi nadále úspěšně funguje.

Bylo zjištěno, že míra dodržování nařízení o akreditaci a vykazování ze strany ověřovatelů je vysoká. Za rok 2024 bylo oznámeno pouze jedno pozastavení činnosti ověřovatele (Rumunsko). Současně nebylo vykázáno žádné odnětí akreditace ověřovateli. Ve dvou případech byl rozsah akreditace ověřovatelů omezen (Dánsko a Francie). Pro srovnání, za rok 2023 nebyla hlášena žádná pozastavení, žádná odnětí akreditace a byla hlášena dvě omezení rozsahu.

Dne 18. června 2025 byla přijata druhá revize nařízení o ověřování údajů a akreditaci¹⁰⁰. Účelem revize bylo:

- dosáhnout souladu s revizemi, které byly začleněny do nařízení o monitorování a vykazování v roce 2024:
 - zahrnout požadavky na ověřování zpráv o dopadech jiných látek z letectví než CO₂, kontroly ověřovatelů týkající se přepravy CO₂ a zachycování a využívání uhlíku, kontroly ověřovatelů týkající se biomasy, paliv z obnovitelných zdrojů nebiologického původu (RFNBO), recyklovaných uhlíkových paliv (RCF) a syntetických nízkouhlíkových paliv (SLCF) a kontroly ověřovatelů týkající se alternativních leteckých paliv a paliv způsobilých pro podporu v rámci systému ETS,
 - upřesnit úlohu ověřovatele v systému ETS2 pro konkrétní jednoduché případy monitorování a dále zjednodušit ověřování v takových případech,
- dosáhnout souladu s nařízením o přidělování bezplatných povolenek a zahrnout ověřování zpráv o klimatické neutralitě.

11.3. Pokyny

Komise vypracovala pokyny¹⁰¹ pro monitorování, vykazování, ověřování a akreditaci. Cílem je poskytnout příslušným orgánům, provozovatelům, ověřovatelům a dalším zúčastněným stranám

¹⁰⁰ [Prováděcí nařízení Komise \(EU\) 2025/1192](#), Úř. věst. L, 2025/1192, 19.6.2025.

ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2025/1192/oj.

¹⁰¹ [Monitoring, reporting and verification of EU ETS emissions](#) (Monitorování, vykazování a ověřování emisí v rámci systému EU ETS), GR pro oblast klimatu, 31.8.2024.

podrobné pokyny, techniky a osvědčené postupy týkající se provádění systému EU ETS. Tyto pokyny hrají zásadní roli při zajišťování integrity, transparentnosti, harmonizace a přesnosti údajů o emisích v rámci systému EU ETS. S vývojem metodik a technologií pomůže uplatňování osvědčených postupů a nových technik snižovat počet chyb a podporuje celkovou účinnost systému při snižování emisí skleníkových plynů.

Tyto dokumenty budou aktualizovány tak, aby odrážely revize nařízení o monitorování a vykazování a nařízení o akreditaci a ověřování. Přednostně měl být aktualizován obecný pokyn pro zařízení (zveřejněný na začátku roku 2025), následovaly pokyny pro provozovatele letadel, pokyny pro „paliva z biomasy a paliva s nulovým emisním faktorem“, pokyny k ověřování atd., které by měly být zveřejněny v druhé polovině roku 2025.

Současně byly počátkem roku 2025 aktualizovány všechny šablony zpráv v rámci monitorování, vykazování a ověřování, aby se přizpůsobily novým ustanovením obou nařízení. A v neposlední řadě jsou aktualizovány pokyny pro monitorování a podávání zpráv v systému ETS2. Pokyny k akreditaci a ověřování v rámci systému ETS2 byly zveřejněny v červnu 2025¹⁰². Aktualizace všech sekundárních pokynů by se měla uskutečnit v průběhu roku 2025.

11.4. Příslušné vnitrostátní orgány

Způsob organizace příslušných vnitrostátních orgánů za účelem provádění systému EU ETS se v jednotlivých zemích liší. V některých zemích se do něj zapojuje více místních orgánů, zatímco v jiných je provádění centralizovanější. Země volí přístup podle nákladové a časové efektivity. Přehled koordinace mezi příslušnými orgány provádějícími systém EU ETS je uveden v oddíle 4 doprovodného pracovního dokumentu útvarů Komise.

Všechny země uvedly, že v roce 2024 byl do provádění systému EU ETS zapojen alespoň jeden z jejich ústředních příslušných orgánů. V šesti zemích byl za všechny činnosti v rámci systému EU ETS odpovědný pouze jediný ústřední příslušný orgán¹⁰³. V případě, že činnosti v rámci systému EU ETS řídí více příslušných orgánů, země uvedly, že pro koordinaci práce těchto orgánů využívají jedno nebo více různých řešení a nástrojů. Tato řešení a nástroje zahrnují případy, kdy ústřední příslušný orgán odpovídá za činnost týkající se monitorování, vykazování a ověřování (jedenáct zemí), plní úlohu koordinátora¹⁰⁴ (deset zemí), kdy ústřední příslušný orgán vydává závazné pokyny a poskytuje poradenství pro místní orgány (pět zemí), společnou odbornou přípravu pro příslušné orgány (osm zemí) a svolává pravidelné pracovní skupiny či setkání orgánů (čtrnáct zemí).

Šestnáct zemí v roce 2024 neúčtovalo provozovatelům zařízení správní poplatky za povolení a schválení plánů monitorování (stejně jako v roce 2023). V osmnácti zemích museli hradit žádné poplatky ani provozovatelé letadel (v roce 2023 to bylo v sedmnácti zemích). Poplatky se mezi různými zeměmi a různými druhy služeb značně lišily – od přibližně 19 EUR po 9 300 EUR za povolení a schválení plánu monitorování pro zařízení a od přibližně 2 EUR po 4 700 EUR pro provozovatele letadel. Třináct zemí uvedlo, že vedle prvotního schválení účtují správní poplatky v různé výši rovněž

¹⁰² Pokyny, nařízení o akreditaci a ověřování – [Pokyny k ověřování v systému ETS2](#), červen 2025.

¹⁰³ Těmito zeměmi byly Česko, Dánsko, Irsko, Island, Itálie a Lichtenštejnsko.

¹⁰⁴ Pokud za práce týkající se monitorování, vykazování a ověřování odpovídají regionální/místní orgány, ústřední příslušný orgán rovněž přezkoumává příslušné dokumenty (např. plány monitorování) s cílem monitorovat kvalitu procesů monitorování, vykazování a ověřování.

za významné změny monitorovacích plánů. Přehled správních poplatků v systému EU ETS je uveden v oddíle 4 doprovodného pracovního dokumentu útvarů Komise.

11.5. Soulad se systémem EU ETS

Soulad se systémem EU ETS se kontroluje v ročních cyklech. Za každý rok provozu musí provozovatel zařízení nebo letadla do 31. března následujícího roku předložit roční výkaz emisí. Jakmile je ověřený výkaz zkontrolován příslušným orgánem, provozovatel musí do 30. září téhož roku vyřadit počet povolenek odpovídající jeho ověřeným emisím.

Za každou vypuštěnou tunu CO₂, za niž nebyla včas vyřazena povolenka, ukládá směrnice o systému ETS pokutu ve výši 100 EUR¹⁰⁵. Ta se připočte k ceně povolenek, jež nebyly včas vyřazeny. Další pokuty mohou být rovněž uloženy za porušení právních předpisů pro systém EU ETS.

Podrobný přehled opatření k zajištění souladu a sankcí za nadměrné emise v rámci systému EU ETS je uveden v oddíle 4 doprovodného pracovního dokumentu útvarů Komise.

V cyklu roku 2024 byla míra souladu se systémem EU ETS i nadále velmi vysoká. Stejně jako v posledních letech splnili provozovatelé odpovědní za více než 99 % emisí z odvětví výroby energie, průmyslové výroby a letectví své právní povinnosti ve stanovené lhůtě.

S širším využíváním elektronického vykazování se zlepšila i účinnost systému pro zajištění souladu. V roce 2024 používalo automatizovaný systém pro elektronickou výměnu dat mezi provozovateli nebo provozovateli letadel sedmáct zemí. Deset zemí využívalo automatizované informační systémy rovněž k řízení pracovních postupů pro metodické plány pro monitorování, roční výkazy úrovně činnosti a jiné výměny informací o přidělených povolenkách.

Vzhledem k výjimečným okolnostem umožnilo dvanáct zemí (devět v roce 2023) ověřovatelům provést virtuální prohlídky na místě¹⁰⁶. Virtuální prohlídky na místě byly schváleny příslušným orgánem pro 27 zařízení a 46 provozovatelů letadel. V roce 2024 bylo změněno nařízení o akreditaci a ověřování, aby se rozšířily možnosti virtuálních prohlídek na místě pro odvětví letectví. Ověřovatelé nyní mohou provádět virtuální prohlídky na místě i v případech nezahrnujících okolnosti vyšší moci, pokud jsou splněny určité podmínky.

Kontroly souladu u ročních výkazů emisí provádějí všechny země, které spravují jakékoli provozovatele, tato podmínka není splněna u zařízení v Lichtenštejnsku a provozovatelů letadel v Lichtenštejnsku a Severním Irsku. U různých druhů kontrol se uvádí procento zkontrolovaných výkazů emisí, viz oddíl 4 doprovodného pracovního dokumentu útvarů Komise. V roce 2024 Itálie nepodala zprávu o druzích provedených kontrol, všechny ostatní příslušné orgány kontrolovaly úplnost výkazů zařízení a většina z nich, včetně Itálie, tak činila v případě výkazů provozovatelů letadel. Výjimku tvořily příslušné orgány ve Francii, Řecku, Lotyšsku a Norsku a Litva oznámila kontrolu emisí na základě jiných zdrojů.

¹⁰⁵ Pokuta se navyšuje o míru inflace.

¹⁰⁶ Článek 34a nařízení o akreditaci a ověřování umožňuje, aby ověřovatel provedl virtuální prohlídku na místě, pokud mu ve fyzické návštěvě brání mimořádné a nepředvídatelné okolnosti. Je to možné jen se souhlasem příslušného orgánu a za splnění určitých podmínek.

Příslušné orgány dvanácti zemí provedly konzervativní odhady u 62 zařízení (přibližně 0,55 % všech zařízení, což znamená stejnou úroveň jako v roce 2023). U některých zařízení byly emise odhadnuty pro více let, celkem bylo provedeno 87 odhadů, z nichž 33 se týkalo roku 2024, zbytek byly konzervativní odhady za předchozí roky. Konzervativní odhady emisí podle článku 70 nařízení o monitorování a vykazování byly provedeny v případech, kdy roční emisní výkazy nebyly předloženy včas, a v případech, kdy byl vydán negativní ověřovací posudek z toho důvodu, že omezení rozsahu, závažné nepřesnosti nebo neshody nezajišťují dostatečnou srozumitelnost, aby bylo možné s přiměřeným ujištěním prohlásit, že zpráva neobsahuje významné nepřesnosti. Odhad se provede také v případě, že se zjistí, že výkaz emisí není v souladu s nařízením o monitorování a vykazování.

Konzervativní odhady pro letectví uvedly tři země (rovněž tři v roce 2023) pro sedmnáct provozovatelů letadel (22 v roce 2023).

Kontroly prováděné příslušnými orgány jsou nadále významným doplňkem práce ověřovatelů. Osmnáct zemí uvedlo, že kromě kontroly výkazů emisí provádělo v zařízeních inspekce na místě (devatenáct v roce 2023). Pět zemí¹⁰⁷ vykazovalo inspekce na místě u letecké dopravy (tři v roce 2023).

V roce 2024 bylo 31 zařízení v devíti zemích pokutováno za to, že nevyřadila dostatečné množství emisních povolenek na pokrytí vykázaných emisí (nadměrné emise). Co se týče letectví, pokuty za nadměrné emise byly vykázány šesti zeměmi u jedenácti provozovatelů letadel. Pokud jde o emisní povinnosti týkající se zařízení, bylo ve dvanácti zemích vykázáno celkem 47 případů porušení předpisů¹⁰⁸, které vedly k uložení 36 pokut v celkové výši 476,5 milionu EUR, vydání formální výstrahy nebo formálního upozornění. U zařízení, která požádala o přidělení bezplatných povolenek na emise, byla ve třech zemích oznámena čtyři porušení¹⁰⁹, z nichž dvě vedla k uložení pokut v celkové výši 0,07 milionu EUR.

V oblasti letectví bylo nahlášeno devatenáct případů porušení předpisů v šesti zemích¹¹⁰, z nichž třináct vedlo k uložení peněžitých pokut v celkové výši 4,1 milionu EUR. Hlavním důvodem byla nedodržení lhůt pro vykazování emisí a nevyřazení požadovaných povolenek.

11.6. Prováděcí rámec pro námořní dopravu

Rámec požadavků na monitorování, vykazování, ověřování a akreditaci použitelný pro námořní dopravu je s nezbytnými úpravami vytvořen podle vzoru rámce stanoveného pro ostatní odvětví v rámci systému EU ETS. Nařízení o monitorování, vykazování a ověřování v oblasti námořní dopravy bylo v roce 2023 revidováno, aby umožnilo rozšíření působnosti systému EU ETS na námořní dopravu, zejména aby se oblast působnosti systému monitorování, vykazování a ověřování rozšířila na CH₄ a N₂O (od roku 2026) a aby se stanovila pravidla pro určování emisí z lodí v rámci systému EU ETS a jejich souhrnné uvádění na úrovni rejdářské společnosti. Příslušné akty v přenesené pravomoci k

¹⁰⁷ Další dvě země (Lichtenštejnsko a Severní Irsko) nespravují žádné provozovatele letadel.

¹⁰⁸ K těmto dvanácti zemím patří Česko (5), Finsko (1), Francie (4), Chorvatsko (5), Itálie (3), Litva (2), Lotyšsko (1), Maďarsko (6), Nizozemsko (1), Polsko (18), Španělsko (1) a Švédsko (1).

¹⁰⁹ Těmito třemi zeměmi jsou Lotyšsko (1), Maďarsko (1) a Švédsko (2).

¹¹⁰ Těmito šesti zeměmi jsou Dánsko (2), Chorvatsko (2), Itálie (6), Lotyšsko (2), Španělsko (6) a Švédsko (1).

provedení systému byly přijaty v roce 2023, poté Komise vypracovala soubor pokynů, které mají zúčastněným stranám pomoci plnit jejich právní povinnosti¹¹¹.

11.6.1. Monitorování a vykazování emisí

Rejdařské společnosti jsou od roku 2018 povinny monitorovat a vykazovat emise v souladu s nařízením o monitorování, vykazování a ověřování v námořní dopravě, podle něhož musí společnosti předkládat plány monitorování, výkazy emisí a zprávy o ověření pro každou loď, za kterou nesou odpovědnost. Od roku 2024 musí také poskytovat údaje za jednotlivé společnosti a další údaje v rámci systému EU ETS a předkládají souhrnnou zprávu o všech lodích.

Za tímto účelem je vyžadován pouze jeden proces monitorování a vykazování, ačkoli údaje, které mají být vykazovány v rámci systému EU ETS, se mohou do určité míry lišit od údajů, které mají být vykazovány podle nařízení o monitorování, vykazování a ověřování v námořní dopravě, např. pokud jde o oblast působnosti (skleníkové plyny, zahrnutí plaveb), a existují různé použitelné odchylky stanovené směrnicí o systému EU ETS. Na rozdíl od společností činných jen v rámci systému monitorování, vykazování a ověřování v námořní dopravě musí také společnosti působící v rámci systému EU ETS dodržet další požadavky, aby zajistily splnění svých povinností podle směrnice o systému EU ETS (např. nechat si schválit plán monitorování příslušným správním orgánem, otevřít si vkladní účet provozovatele námořní dopravy v registru Unie atd.).

V roce 2024 předložilo výkaz emisí na úrovni společnosti 3 313 rejdařských společností za 13 627 lodí. Tyto společnosti vykázaly 138,3 Mt CO₂ v rámci širší působnosti monitorování, vykazování a ověřování¹¹², které vyplývaly ze spotřeby 44,7 milionu tun paliva, z čehož na námořní fosilní paliva¹¹³ připadalo 99,4 % vykázané spotřeby¹¹⁴ a 0,6 % paliv mělo nulový emisní faktor.

Vykázané ověřené emise na úrovni společnosti v rámci systému monitorování, vykazování a ověřování v námořní dopravě byly sníženy, jak uvádí systém THETIS-MRV, aby se po uplatnění příslušných pravidel určily emise v rámci systému EU ETS: nulový emisní faktor pro způsobilá paliva (0,7 Mt), zeměpisná působnost systému ETS omezená na 50 % cest mimo EHP (48,6 Mt), využití zachycování a ukládání uhlíku (56 tun) a výjimky pro malé ostrovy, pro smlouvy o veřejných službách a závazky veřejné služby a pro nejbližší regiony (3,9 Mt)¹¹⁵.

11.6.2. Ověřování a akreditace

¹¹¹ V době přípravy této zprávy byly v období 2024/2025 dokončeny tři hlavní pokyny, které jsou v současné době veřejně dostupné: obecné pokyny týkající se monitorování, vykazování a ověřování / systému ETS pro rejdařské společnosti (Pokyny č. 1), obecné pokyny k postupu schvalování plánů monitorování správními orgány (Pokyny č. 2) a obecné pokyny k akreditaci a ověřování (Pokyny č. 3).

¹¹² Tento údaj zahrnuje emise z lodí, za které odpovídají rejdařské společnosti činné v rámci působnosti systému EU ETS, s výjimkou těch lodí a činností, které spadají pouze do oblasti působnosti monitorování, vykazování a ověřování (např. z důvodu hrubé prostornosti, typu lodí), a nezahrnuje emise methanu a oxidu dusného. Údaje v tomto oddíle jsou převzaty ze systému THETIS-MRV, jak byly uvedeny ve výkazech na úrovni společností, které rejdařské společnosti předložily k 15. říjnu 2025.

¹¹³ Paliva spadající do třídy paliv „fosilní paliva“ v souladu s klasifikací podle části A přílohy I nařízení (EU) 2015/757.

¹¹⁴ Stejně jako v předchozích vykazovacích obdobích v rámci systému monitorování, vykazování a ověřování v námořní dopravě před rozšířením systému EU ETS na námořní dopravu se rejdařské společnosti při určování emisí opíraly výhradně o výpočetní metodu.

¹¹⁵ Dalších 0,5 Mt bylo odečteno na základě dobrovolného uplatnění odpočtu pro lodě ledové třídy.

Pokud jde o další odvětví v systému ETS, ověřovatel činný v rámci ETS pro námořní dopravu musí být akreditován vnitrostátním akreditačním orgánem v souladu s nařízením o akreditaci a ověřování a normou ISO 14065 (mezinárodní normou ISO). Ověřovatel provádí různé činnosti požadované nařízením o monitorování, vykazování a ověřování, aby zkontroloval provádění plánu monitorování a údaje ve výkazech rejdařské společnosti, a to jak na úrovni lodi, tak na úrovni společnosti.

V roce 2024 působilo 22 akreditovaných ověřovatelů pro monitorování, vykazování a ověřování v námořní dopravě. Bylo zjištěno, že v oblasti námořní dopravy je míra dodržování nařízení o akreditaci a vykazování ze strany ověřovatelů vysoká. Pro rok 2024 nebylo hlášeno žádné pozastavení činnosti ověřovatele ani odnětí akreditace ověřovateli.

11.6.3. Správní orgány

Pro hladký a efektivní provoz systému EU ETS je každá rejdařská společnost přiřazena jednomu správnímu orgánu v jednom členském státě. Jedná se o členský stát, kterému rejdařská společnost předkládá ke schválení plán monitorování, ověřený roční výkaz emisí a výkaz emisí na úrovni společnosti a který zajišťuje správu týkající se účtu rejdařské společnosti v registru. Každá rejdařská společnost je přiřazena svému členskému státu zajišťujícímu správu podle pravidel stanovených ve směrnici o systému EU ETS¹¹⁶.

11.6.4. Soulad se systémem EU ETS v námořní dopravě

Rok 2025 byl prvním rokem, kdy byly v rámci systému EU ETS vyřazeny povolenky na emise z námořní dopravy, a to na základě vykázaných údajů o činnosti za rok 2024. Rejdařské společnosti vyřadily povolenky týkající se více než 99 % požadavků na vyřazení¹¹⁷ v zákonné lhůtě.

11.6.5. Provádění systému ETS2

Nařízení o monitorování a vykazování a nařízení o akreditaci a ověřování zahrnují také požadavky na monitorování, vykazování, ověřování a akreditaci týkající se provádění systému ETS2. Aby usnadnila provádění nového systému, připravila Komise pro příslušné vnitrostátní orgány, regulované subjekty a ověřovatele následující pokyny a šablony¹¹⁸:

- obecné pokyny k nařízení o monitorování a vykazování pro regulované subjekty spadající do oblasti působnosti systému ETS2,
- šablonu plánu pro monitorování pro regulované subjekty,
- šablonu ročního výkazu emisí pro regulované subjekty,;
- pokyny k akreditaci a ověřování pro systém ETS2,
- šablonu ověřovací zprávy v systému ETS2.

¹¹⁶ Článek 3gf směrnice o systému EU ETS.

¹¹⁷ Počet vykázaných splatných povolenek se stanoví na základě údajů, které společnosti vykazaly do registru Unie k 1. říjnu 2025.

¹¹⁸ [ETS2: buildings, road transport and additional sectors](#) (ETS2: budovy, silniční doprava a další odvětví), GŘ pro oblast klimatu.

12. Systém EU ETS v kontextu správy v oblasti klimatu a energetiky EU

Systém EU ETS funguje v širším kontextu správy v oblasti klimatu a energetiky EU, včetně směrnice o energetické účinnosti (směrnice (EU) 2023/1791)¹¹⁹, která byla přepracována v rámci balíčku reforem „Fit for 55“. Cílem směrnice je dosáhnout energetických úspor tím, že stanoví cíle a povinnosti pro členské státy a podniky. Signál o ceně uhlíku systému EU ETS hraje roli při výběru politických opatření a kroků prováděných za tímto účelem. Podle čl. 35 odst. 1 směrnice o energetické účinnosti musí Komise ve své výroční zprávě o fungování evropského trhu s uhlíkem (tato zpráva) zohlednit provádění uvedené směrnice.

Revidovaná směrnice o energetické účinnosti zavádí nová pravidla pro snížení konečné spotřeby energie na úrovni EU o 11,7 % v roce 2030 ve srovnání s odhady referenčního scénáře EU pro rok 2020. K dosažení tohoto cíle musí přispívat všechny členské státy. Za tímto účelem ve svých aktualizovaných integrovaných vnitrostátních plánech v oblasti energetiky a klimatu podle nařízení o správě stanovily orientační vnitrostátní příspěvky a trajektorie. Členské státy měly předložit své konečné aktualizované vnitrostátní plány v oblasti energetiky a klimatu do 30. června 2024.

V květnu 2025 Komise zveřejnila své celounijní posouzení vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu po jejich aktualizaci s ohledem na cíle do roku 2030¹²⁰. Posouzení doprovázel pracovní dokument útvarů Komise, který obsahuje individuální posouzení prvních 23 předložených plánů¹²¹. Komise následně v říjnu 2025 zveřejnila své posouzení konečných vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu, které obdržela od Estonska a Slovenska¹²². Belgie předložila svůj konečný vnitrostátní plán v oblasti energetiky a klimatu v říjnu 2025. Polsko je jediným členským státem, který svůj konečný aktualizovaný vnitrostátní plán v oblasti energetiky a klimatu dosud nepředložil. Zjištění analýzy aktualizovaných vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu jsou rovněž uvedena ve zprávě o pokroku při provádění opatření v oblasti klimatu za rok 2025¹²³.

Signál o ceně uhlíku systému EU ETS se využívá při posuzování investic a opatření týkajících se energetické účinnosti v odvětvích, jež jsou do systému zahrnuta. Členské státy také vynakládají výnosy z dražeb v rámci systému EU ETS na financování s cílem zlepšit energetickou účinnost (viz kapitola 8). Patnáct členských států uvedlo, že výnosy ze systému ETS v roce 2024 ve výši 3,3 miliardy EUR použily na financování 63 projektů souvisejících s energetickou účinností. To zahrnovalo investice do tepelné modernizace veřejných a soukromých budov, poradenství v oblasti energetické účinnosti, účinného veřejného osvětlení, účinných systémů vytápění a chlazení včetně dálkového vytápění, jakož i do výzkumu a vývoje, to vše s cílem snížit spotřebu energie.

13. Propojení systému EU ETS a švýcarského systému ETS

¹¹⁹ [Směrnice \(EU\) 2023/1791](#) ze dne 13. září 2023, kterou se mění nařízení (EU) 2023/955 (přepracované znění), [OJ L 231](#), 20.9.2023.

¹²⁰ [COM\(2025\) 274 final](#) – Celounijní posouzení konečných aktualizovaných vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu. Plnění cílů Unie v oblasti energetiky a klimatu do roku 2030, 27.5.2025. Viz doprovodný [pracovní dokument útvarů Komise](#).

¹²¹ Viz poznámka pod čarou 121.

¹²² Posouzení konečných aktualizovaných vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu [Estonska](#) a [Slovenska](#) Komisí (SWD/2025/282).

¹²³ https://climate.ec.europa.eu/eu-action/climate-strategies-targets/progress-climate-action/eu-climate-action-progress-report-2025_en.

Od roku 2020 jsou systém EU ETS a švýcarský systém ETS propojeny mezinárodní dohodou mezi Evropskou unií a Švýcarskou konfederací. To znamená, že povolenky vydané v jednom z těchto systémů lze vyřadit za emise vytvořené v kterémkoli z obou systémů. Díky přístupu na větší trh mohou provozovatelé dosáhnout vyšší nákladové efektivity a většího výběru možností omezení emisí. Dohoda o propojení¹²⁴ stanoví podmínky a požadavky, za nichž jsou oba systémy propojeny. Zavádí také mechanismus, který zajišťuje dodržení podmínek propojení podle článku 25 směrnice o systému ETS.

Zahrnutí letectví do dohody o propojení bylo pro EU zásadním požadavkem. Podle článku 6 této dohody uplatňuje Švýcarsko stejný přístup k pravidlům zeměpisného pokrytí, emisnímu stropu a přidělování povolenek jako systém EU ETS. V souladu s článkem 7 dohody o propojení tento přístup pokračuje i v rámci revidované směrnice o systému ETS.

Na švýcarské vnitrostátní lety a lety ze Švýcarska na letiště v EHP se vztahuje švýcarský systém ETS, zatímco lety z EHP do Švýcarska spadají do systému EU ETS. Tímto uspořádáním se udržuje ekologická vyváženost obou systémů. Systém EU ETS i švýcarský systém ETS se vztahují na příslušné odlety do Spojeného království a lety do/z nejbližších regionů EU.

Tabulky 16 a 17 v oddíle 5 doprovodného pracovního dokumentu útvarů Komise uvádějí klíčové údaje obou systémů za rok 2024 – vydražené povolenky, bezplatné povolenky a ověřené emise, jak za zařízení, tak za provozovatele letadel. Z jejich srovnání je patrné, že slučitelnost obou systémů není otázkou velikosti, nýbrž kvalitativních požadavků, rovných podmínek a opatření k zajištění integrity trhu.

V souladu s dohodou o propojení bylo vytvořeno přímé propojení mezi registry obou systémů, které umožňuje převody povolenek mezi oběma systémy. Od roku 2024 se počet převodů mezi oběma systémy, tj. denní provádění transakcí, výrazně zvýšil, a to ze 156 v roce 2023 na téměř 800 v roce 2024, což umožnilo účastníkům trhu ze Švýcarska i EU jednat tak, jako by byli na jednom trhu, a tím zlepšit likviditu na propojeném trhu. Převody mezi systémy (registry) se provádějí denně od pondělí do pátku, s výjimkou určitých kalendářních dat vázaných na státní svátky.

Tabulka 8 a tabulka 9 uvádějí účinek propojení mezi systémem EU ETS a švýcarským systémem ETS v roce 2024. Ukazují, do jaké míry společnosti v jednom systému využívaly k zajištění souladu povolenky vydané v druhém systému.

Regulované subjekty systému EU ETS (jak zařízení, tak provozovatelé letadel) využily k zajištění souladu v roce 2024 celkem 1 578 101 povolenek vydaných v rámci švýcarského systému ETS. To je téměř o 440 000 povolenek více než v roce 2023 a téměř o 605 000 povolenek více než v roce 2022, což svědčí o větším využívání flexibility, kterou propojení mezi systémem EU ETS a švýcarským systémem ETS poskytuje, jakož i o trvale rostoucím povědomí o tomto propojení a přijetí tohoto propojení.

Zařízení v rámci EU ETS využila výrazně větší počet povolenek pro letectví vydaných v rámci švýcarského systému ETS než v předchozím roce (přibližně 355 000 v roce 2024 oproti 100 000 v roce

¹²⁴ Dohoda mezi Evropskou unií a Švýcarskou konfederací o propojení jejich systémů obchodování s emisemi skleníkových plynů ([Úř. věst. L 322](#), 7.12.2017).

2023). Zvýšila také využívání všeobecných povolenek vydaných švýcarským systémem ETS (přibližně 700 000 v roce 2024 oproti 425 000 v roce 2023).

Počet všeobecných povolenek vydaných švýcarským systémem ETS, které provozovatelé letadel v EU využili k zajištění souladu, zůstal v roce 2024 stabilní a činil přibližně 49 000 (oproti 50 000 v roce 2023). Počet povolenek pro letectví vydaných švýcarským systémem ETS, které provozovatelé letadel v systému EU ETS využili k zajištění souladu, se snížil z přibližně 560 000 v roce 2023 na přibližně 470 000 v roce 2024.

V relativním vyjádření představovaly povolenky vydané v rámci švýcarského systému ETS přibližně 0,14 % celkového počtu povolenek vyřazených v systému EU ETS v roce 2024. Připadal na ně však větší podíl na všech povolenkách vydaných v tomto roce švýcarským systémem ETS, který činil 31,5 %.

V rámci švýcarského systému ETS provozovatelé letecké dopravy v roce 2024 výrazně navýšili využití povolenek EU ETS (79,6 %) ve srovnání s rokem 2023 (51,08 %). Na druhou stranu zařízení využila k zajištění souladu v roce 2024 nižší podíl povolenek vydaných systémem EU ETS (5,19 %) oproti roku 2023 (11,6 %). Po oba roky zařízení zahrnutá do švýcarského systému ETS nevyužívala k zajištění souladu povolenky systému EU ETS pro letectví. V relativním vyjádření představovaly povolenky EU ETS 31,37 % všech vyřazených povolenek v rámci švýcarského systému ETS.

Tabulka 10 uvádí souhrnné objemy povolenek (jak všeobecných, tak pro letectví) převedených jménem účastníků trhu mezi systémem EU ETS a švýcarským systémem ETS od roku 2020. Z historické bilance je patrný čistý odliv 1 284 657 povolenek ze systému EU ETS do švýcarského systému ETS. Je však třeba zmínit, že uvedené údaje mohou zahrnovat zpětné převody těchto povolenek.

Tabulka 8. Jednotky použité k zajištění souladu v registru Unie v roce 2024. Údaje získané z registru Unie ke dni 1. října 2025.

Zařízení	Bezplatné přidělení a dražby	Ověřené emise	Vyřazené jednotky	Povolenky systému EU ETS		Povolenky švýcarského systému ETS	
				<i>Všeobecné</i>	<i>Letectví</i>	<i>Všeobecné</i>	<i>Letectví</i>
				1 089 612 748	1 033 244 671	1 029 808 309	1 025 571 370
<i>% z celkového počtu</i>			99,59	0,31	0,07	0,03	
Provozovatelé letadel	Bezplatné povolenky (včetně švýcarského systému ETS) a dražby	Ověřené emise (včetně emisí v rámci švýcarského systému ETS)	Vyřazené jednotky	Povolenky systému EU ETS		Povolenky švýcarského systému ETS	
				<i>Všeobecné</i>	<i>Letectví</i>	<i>Všeobecné</i>	<i>Letectví</i>
				24 270 111	62 247 419	61 645 450	43 299 227
<i>% z celkového počtu</i>			70,24	28,92	0,08	0,76	

Tabulka 9. Jednotky použité k zajištění souladu ve švýcarském registru v roce 2024. Provozovateli letadel se rozumí provozovatele letadel spravovaných Švýcarskem.

Zařízení	Bezplatné přidělení a dražby	Ověřené emise	Vyřazené jednotky	Povolenky systému EU ETS		Povolenky švýcarského systému ETS	
				Všeobecné	Letectví	Všeobecné	Letectví
	3 891 680	3 694 355	3 677 899	191 006	0	3 433 205	53 688
	<i>% z celkového počtu</i>			5,19	—	93,35	1,46
Provozovatelé letadel	Bezplatné povolenky (včetně systému EU ETS) a dražby	Ověřené emise (včetně emisí v rámci systému EU ETS)	Vyřazené jednotky	Povolenky systému EU ETS		Povolenky švýcarského systému ETS	
				Všeobecné	Letectví	Všeobecné	Letectví
	1 118 087	1 990 349	1 990 349	1 301 096	283 515	3 372	402 366
	<i>% z celkového počtu</i>			65,3	14,24	0,17	20,22

Tabulka 10. Převody povolenek mezi systémem EU ETS a švýcarským systémem ETS (2020–2024).

Rok	2020	2021	2022	2023	2024	Celkem
<i>Převod ze systému EU ETS do švýcarského systému ETS</i>	475 679	1 051 360	1 714 499	2 603 612	1 591 527	7 436 677
<i>Převod ze švýcarského systému ETS do systému EU ETS</i>	0	1 523 770	1 215 662	1 837 292	1 575 296	6 152 020
Zůstatek	1 284 657					

14. Shrnutí

Tato zpráva komplexním způsobem shrnuje fungování systému EU ETS v roce 2024 a v první polovině roku 2025. Ukazuje se, že systém nadále funguje dobře a opírá se o komplexní a účinně prováděný rámec. Zpráva také vysvětluje všechny změny tohoto rámce, které vstoupily nebo brzy vstoupí v účinnost, zejména úpravu stropu pro rok 2026.

Emise ze zařízení se nadále snižovaly, přičemž hlavním faktorem byl nárůst podílu obnovitelných zdrojů energie a jaderné energie ve skladbě zdrojů elektřiny a snížení závislosti na fosilních palivech. Díky tomuto vývoji jsou emise ze zařízení, na něž se vztahuje systém ETS, přibližně o 50 % nižší než v roce 2005 a jsou na dobré cestě k dosažení cíle pro rok 2030.

Další snižování emisí v rámci EU ETS v roce 2024 bylo umožněno díky trvalému silnému signálu o ceně uhlíku. Podle posouzení orgánu ESMA zůstal trh s uhlíkem v EU v roce 2024 stabilní a nadále fungoval v souladu se základními zásadami trhu.

Výnosy ze systému EU ETS rovněž zůstávají významným zdrojem financování opatření v oblasti klimatu a transformace energetiky, neboť v roce 2024 bylo získáno 38,8 miliardy EUR a tato částka byla rozdělena především do vnitrostátních rozpočtů, ale také do Inovačního fondu a Modernizačního fondu systému ETS i Nástroje pro oživení a odolnost pro plán REPowerEU. Celkové příjmy ze systému EU ETS k dnešnímu dni přesahují 230 miliard EUR.

Celkově zpráva dokládá, že systém EU ETS funguje jako jedna z hlavních politických pobídek pro investice do přechodu na čistý průmysl, inovací a modernizace.